Erhan BAYRAM
Genel Başkan Yardımcısı

Başlarken...

Öğretmenlik Meslek Kanunu Üzerine

Eğitim; insan, toplum ve kültürlerin hem öznesi hem de nesnesi durumundadır. Saymış olduğum bu unsurlar eğitim sayesinde gelişir ve dönüşürler. Kuşkusuz insanlığın en erdemli tercihi olan eğitilme süreci ancak yüksek seciyeli ve nitelikli öğretmenler aracılığı ile amacına ulaşabilir. Araştırmalar öğrencilerin başarı performanslarının en az %25'inin öğretmen değişkeniyle açıklanabildiğini öne sürmektedir. Bu oran eğitime etki eden diğer paydaşlarla birlikte yorumlandığında eğitimde öğretmen olgusunun önemi daha net anlaşılabilir. Bu noktada eğitim sürecinin en önemli ve ayrılmaz parçasının "öğretmenler" olduğu çok açık bir şekilde vurgulanmalıdır.

Uluslararası kurum ve kuruluşlarca 5 Ekim 1966'da hükümetler arası konferansta öğretmenlerin statüsüne ilişkin alınan tavsiye kararıyla öğretmenlik mesleğinin profesyonel bir meslek olduğu belirtilmiştir. Çünkü öğretmenlik ciddi bir birikimi, donanımı ve sürekli öğrenen olmayı gerekli kılan, profesyonel bir zeminde icrası mümkün olan bir ihtisas alanıdır.

Ülkemizde özellikle 2010 yılı, 18. Milli Eğitim Şûrası ile birlikte öğretmenlik mesleğine bakış daha bilimsel ve ihtisas odaklı bir yaklaşıma kavuşmuştur. Nitekim bu bakış açısı 2014'te düzenlenen 19. Milli Eğitim Şûrası'nda daha da belirginleştirilmiştir. Örneğin bu şurada öğretmen kariyer basamakları, kişisel ve mesleki gelişimin bütüncül bir parçası olarak değerlendirilmiş ve Anayasa Mahkemesi'nin ilgili kararları da dikkate alınarak 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinin yeniden düzenlenmesine ilişkin tavsiye kararı alınmıştır. Yine bu Şûra'da öğretmenlerin, özlük haklarına yönelik olarak her dört yılda bir yıpranma payı ve 3600 ek gösterge verilmesi, öğretmenlerin mesleki yeterlikler doğrultusunda kariyer basamakları ve lisansüstü eğitim gibi konularda ilerlemesi gündeme alınmıştır. Yine bu konular 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde de önemli hedefler arasında yerini almıştır.

Nihai olarak bu süreç, sendikamızın da yoğun çalışma ve talepleriyle meyvesini vermiş ve 2021 yılında gerçekleştirilen 20. Milli Eğitim Şurası'nın açılış konuşmasında ayrıntıları verilerek kamuoyu ile paylaşılmıştır. 14 Şubat 2022 itibarıyla ise 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İfade etmek gerekir ki 'Öğretmenlik Meslek Kanunu' olarak adlandırılan bu yasa sadece 3600 ek gösterge ve kariyer basamaklarını belirlemekle sınırlı kalmıştır.

- Öğretmenlerimizin tek tip modelle istihdam edilmesi,
- Dezavantajlı bölgelerde çalışan öğretmenlere teşvik uygulanması,
- Liyakat temelli ve objektif kriterlere dayanan adil bir yönetici belirleme ve ödül sisteminin oluşturulması,
- Eğitimcilere karşı şiddeti önleyici ve caydırıcı yasal tedbirlerin alınması,
- Ek ders ücretleri, nöbet görevleri, maaş karşılığı ders saatleri, tayin ve atama süreçlerinin adil ve mağduriyetleri giderileceği şekilde düzenlenmesi,
- Öğretmen yetiştirme esasları,
- Çalışanların yıpranma payı gibi hususları içermeyen bir Öğretmenlik Meslek Kanunu elbette yeterli değildir.

Bu kanunun 18, 19. Milli Eğitim Şura Kararları ve 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nin öğretmenlerin kariyer gelişimi ve özlük hakları açısından tatmin edici bir niteliğe sahip olmadığı da açıktır.

Bu değerlendirmeler ışığında, adı 'Öğretmenlik Meslek Kanunu' olan bir yasanın TBMM'de kabul edilip yürürlüğe girmiş olması, ancak öğretmenlik mesleğinin hak ettiği yasal değere ulaşabilmesi yolunda atılmış bir adımdır diyebiliriz.

Diğer yandan Milli Eğitim Bakanlığı 14 Şubat-15 Mart 2022 tarihleri arasında mevcut kanunu ete kemiğe büründürecek olan "Aday Öğretmenlik ve Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yönetmeliği Taslağı'nı da öğretmen, okul yöneticisi ve diğer tüm paydaşlara göndererek görüş ve öneriler almıştır. Bu kapsamda sendikamız titiz bir çalışma yürüterek şube yönetimleri aracılığı ile öğretmenlerden aldığı görüş ve önerileri Bakanlığa iletmiştir. Umarız bu konudaki talep ve önerilerimiz karşılık bularak mesleğimiz adına önemli kazanımlar elde edebiliriz. Türk Eğitim-Sen olarak, eğitimcilerin hak ettiği bir meslek kanunu hayata geçirilene kadar süreçlerin takipçisi ve müdahili olmaya devam edeceğiz.

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri
Kolu Kamu Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Nisan 2022
Sayı : 68

Türk Eğitim-Sen
Genel Merkezi adına Sahibi
Talip GEYLAN
Genel Başkan

Yazı İşleri Müdürü
Erhan BAYRAM
Genel Başkan Yardımcısı
(Dış İlişkiler ve Basın)

Yayın Kurulu
Haydar URFALI
Seyit Ali KAPLAN
Selahattin DOLGUN
Cengiz KOCAKAPLAN
Orhan KÜTÜK

Basın Danışmanı
Meltem YALÇINKAYA
Düzeltme
Tuğçe TAŞDEMİR

Yönetim Yeri
Talatpaşa Bulvarı No:160 / 6 Cebeci/ANKARA
Tel:0312 424 09 60 - Faks:0312 424 09 68

Dergimiz yerel süreli ve ücretsizdir.

Üç ayda bir yayınlanır

Dergide bulunan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir
Basım Tarihi 15.04.2022

Basım Yeri
Matsa Basımevi
İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi 1514.Cd
No:42 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0312 395 20 54 Mail: matsa@matsa.com.tr

TÜRK EĞİTİM-SEN, TÜRKİYE KAMU-SEN
(Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu) Üyesidir.

04

Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Talip Geylan ile Öğretmenlik Meslek Kanunu Üzerine Söyleşi

Röportaj: Meltem YALÇINKAYA

12

Türk Eğitim-Sen Başkanlar Kurulu Toplantısı Sonuç Bildirgesi Açıklandı

19

Cumhuriyet Dönemi Müzik Eğitimi

Prof. Dr. İsmet DOĞAN

26

20. Milli Eğitim Şurası ve Hedeflerin Sıradanlaştırılması

Ayhan KORKMAZ

28

Öğretmenlik Meslek Kanunu Hakkında Tüm İllerde Eş Zamanlı Eylem Yaptık

37

Psikolojik Danışman Aslı Çetinkaya

Röportaj: Tuğçe TAŞDEMİR

43

Öğretmen Açığını Gidermek İçin Tam 86 Bin 668 Ücretli Öğretmen Görevlendirildi

Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı

Talip Geylan ile

Öğretmenlik Meslek Kanunu

Üzerine Söyleşi Gerçekleştirdik

Röportaj: **Meltem YALÇINKAYA**

• Türk Eğitim-Sen'in 7. Olağan Genel Kurulu'nda güven tazelediniz. Şahsınızda merkez yönetim kurulunuzu tebrik ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz. Yeni dönemden biraz söz eder misiniz?

26-27 Şubat 2022 tarihleri arasında Ankara'da yapılan Türk Eğitim-Sen 7. Olağan Merkez Genel Kurulu büyük bir olgunluk ve beraberlik içerisinde geçekleşti. Öncelikle Türk Eğitim-Sen'in farkını ortaya koyarak bize büyük bir gurur yaşatan, bu kongrenin gerçekleşmesinde emeği geçen tüm arkadaşlarımıza, emektarlarımıza ve üst kurul delegelerimize bir kez daha sizlerin de vasıtasıyla teşekkür ediyorum.

Görevi devreden arkadaşlarımız büyük bir özveri ve fedakârlıkla sendikamıza hizmet ettiler, çalışmalarıyla fark yarattılar. Her biri bizim kıymetli dava arkadaşımızdır. Yeni yönetim kurulu üyelerimize de başarılar diliyoruz. Onlarla da yolumuz uzun ve meşakkatli. Teşkilatımızla birlikte eğitimin ve eğitim çalışanlarının sorunlarını sırtlayarak, kurumsal kimliğimizi koruyarak, sendikal alanda fark yaratarak daha nice güzel çalışmalar yapacağımıza inanıyorum.

18 Haziran 1992 yılında kurulan sendikamız, bugün itibarlı, güvenilir, Türk milletinin hislerinin aynası olan bir sivil toplum kuruluşudur. Gücümüzü sadece ve sadece eğitim çalışanlarından alıyoruz. Ne sarı sendikacılık yaparak birilerinin arkasına saklanıyor, oradan buradan medet umuyoruz ne de sorunları sümen altı ederek, hak ve hukuka aykırı davranıyoruz. Kaşımız ayrı gözümüz ayrı oynamıyor, doğru bildiğimiz ve inandığımız neyse onu savunuyoruz. Faaliyetlerimizi sendikal hüviyetimize yakışır şekilde muhataplarımızın da duyabileceği yükseklikte cesaretle, kararlılıkla ve iradeyle yürütüyoruz. Devletimizin kurucusu Atatürk'ün ilke ve inkılaplarının kılavuzluğunda, hedeflerimizden milim şaşmadan, hem vatan ve millet ülküsünü önde tutarak hem de eğitim çalışanlarının ve eğitimin sorunlarına kafa yorarak milli bir sendikacılık yapıyoruz. Bu anlamda ülkemizde ilk ve tekiz. Ferasetli duruşumuz, yüksek algı kabiliyetimiz, sorunları her dem kendi sorunumuz gibi görerek, kalıcı çözüm üretme çabamız bizi diğer sivil toplum kuruluşlarından bir adım öne taşıyor.

Çok iyi biliyoruz ki; eğitim çalışanlarının teveccühünü sürdürmemizin yolu teşkilatımızın sağlam olmasından geçmektedir. Türk Eğitim-Sen teşkilatının her bir yöneticisi sahadadır ve bundan sonra da var gücüyle sahada olmayı sürdürecektir. Hep söylerim; marifet bizde değil, teşkilatımızdadır. Teşkilatımız, meşakkatli ve özenli çalışması sonucunda rakiplerimizin bile iltifatını kazanmıştır. Dolayısıyla bunun haklı gururunu yaşıyoruz. Yeni dönemde de eğitim çalışanlarının taleplerine kulak vererek, eğitimin sorunlarını gündemde tutarak, paydaşlarımızla diyalog içinde, tabi ki eylem ise eylem, miting ise miting yaparak çalışmalarımızı sürdüreceğiz, gücümüze güç katacağız.

• 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde de yerini bulan, yıllardır tartışılan, kamuoyu tarafından çok merak edilen Öğretmenlik Meslek Kanunu yasalaştı. Kanun sizin beklentilerinizle örtüştü mü?

Hatırlanacağı üzere Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çıkarılacağı 23 Ekim 2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen 2023 Eğitim Vizyon Belgesi Tanıtım Toplantısı'nda kamuoyuna duyurulmuştu. Öğretmenlik mesleğinin statüsünü sağlam ve yasal bir zemine kavuşturacak, mesleğin saygınlığını artıracak ve öğretmenlerin muhatap olduğu düzenlemeleri tek bir çatı altında toplayacak bir yasanın çıkacağı beklentisi eğitim kamuoyunda heyecan ve memnuniyet oluşturmuştu. Zira sendika olarak öğretmenliğin saygınlığını artıran ve mesleğin statüsünü sağlam bir zemine kavuşturacak bir meslek kanunu talebimizi yıllardır dile getirmiştik.

Öğretmenlik Meslek Kanunu teklifi söz verildiği günden üç yıl sonra nihayetinde hazırlandı, akabinde de yasalaştı. 3 yıllık bir süreç içinde bu kanunun hazırlanıp, TBMM'ye getirilmiş olması elbette biz eğitimcilerin arzu ettiği bir durum değildi. Bizler 657 Sayılı DMK'dan kaynaklanan haklarımızın baki kalması kaydıyla, sendikalar ve diğer paydaşlarla

karşılıklı görüş alışverişinde bulunarak ve beklentileri göz önüne alarak hazırlanacak bir kanunun zaman kaybedilmeden çıkarılmasını istiyorduk. Bu noktada kanunun çıkarılması için geç kalındığını ifade etmemiz doğru olacaktır.

Öte yandan şu hususu da vurgulamak istiyorum: Bu kanun teklifinin kamuoyu önünde, şeffaf bir şekilde, paydaşların görüşleri doğrultusunda hazırlandığını söylemek mümkün değildir. Süreç en baştan itibaren şeffaf bir şekilde yürütülmeli, kamuoyu ve yüz binlerce üyesi bulunan sendikalar ile paylaşılmalıydı. Niye paylaşmadıklarını da teklif ortaya çıkınca anladık.

Peki paydaşların dahil edilmediği bu kanun beklentilerimizi karşıladı mı? Maalesef hayır. Türk Eğitim-Sen olarak bu kanunla ilgili büyük hüsran yaşadık. Elbette bu sürecin başlatılmış olması olumlu idi, çünkü Türkiye'de ilk kez öğretmenlik mesleğine ilişkin bir kanun çıkacaktı ancak ne yazık ki beklentilerimizin büyük kısmı yerine getirilmedi.

Şöyle ki; kanunda sözüm ona sözleşmeli öğretmenlere yeni haklar getirilmiş. Şöyle ki; teklifte, öğretmenlere can güvenliği ve sağlık özrü nedeniyle mazeret tayin hakkı verildiği belirtiliyor. Bu husus zaten vardı. Bu, yeni bir hak değil ki!

Öğretmenlerin aile birliğinin sağlanamaması büyük bir sorundur. Bakınız; kontenjan yetersizliği nedeniyle eşler birleşememekte, çocuklar anne babalarıyla birlikte yaşayamamaktadır. Düşünsenize annesinin kokusuna ya da babasının sevgisine hasret çocuklar sağlıklı büyüyebilir mi? Birbirleriyle yeterli iletişim sağlayamayan eşler evliliklerini yürütebilir mi? Aklı fikri eşinde, çocuğunda olan öğretmenler öğrencilerine verimli olabilir mi? Hepinizin bildiği gibi Anayasamızın 41. Maddesi kamu yönetimine aile birliğini sağlama yükümlülüğünü vermektedir. Dolayısıyla aileler birleştirilmeli ve bu husus meslek kanunuyla sağlanmalıdır.

Öte yandan 20. Milli Eğitim Şurası konuşmasında Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın dile getirdiği 'Kadrolu öğretmenler ile sözleşmeli öğretmenler arasındaki ayrımı kaldırıyoruz' ifadesine uygun bir düzenleme yapılmadı. Dolayısıyla TBMM'ye sunulan teklif aslında Sayın Cumhurbaşkanı'nın sözünü havada bıraktı. Herkes şunu bilmelidir ki; sözleşmeli öğretmenler ile

kadrolu öğretmenler arasındaki ayrımcılığa son vermenin tek yolu Hükümetin 2011 ve 2013'te yaptığı gibi sözleşmeli öğretmenleri kadroya almaktır. Çünkü aynı işi yapan öğretmenlerin farklı statüde istihdamı hem eğitimimize vurulan bir darbedir hem de öğretmenlik mesleğinin geleceğini zedelemektedir. Biz bu düşüncelerimizi her fırsatta dile getirirken, mevcut kanunda bırakın kadroyu, sözleşmeli öğretmenlerimize eş durumundan tayin hakkı dahi verilmemiştir.

Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik düzenlemesinin kurs ve sınav şartıyla yapılacak olması da bir başka arazlı durumdur. Bilindiği gibi yasaya göre; 10 yılını doldurmuş her öğretmen 180 saat kursa tabi olacak, ardından sınava girecek. Adaylar 70 puan ve üzeri alır ise uzman öğretmen olma hakkını elde edebilecek. 20 yılını doldurmuş her öğretmen, 280 saatlik kursa tabi tutulacak, ardından sınava girecek. Adaylar bu sınavdan başarılı olur ise başöğretmen unvanı alabilecek. Türk Eğitim-Sen olarak yıllardır şunu söyleriz: Sınav ile öğretmenin kariyeri planlanmaz. Çünkü sınav sadece bilgiyi ölçer. Öğretmenlik, sadece bilme mesleği değil, bildiğini aktarma mesleğidir. Bu da tecrübe gerektirir. Dolayısıyla tek ölçüt deneyim olmalıdır. Talebimiz, 10 yılını doldurmuş her öğretmenimiz uzman öğretmen, 20 yılını doldurmuş her öğretmenimiz de başöğretmen olarak değerlendirilmelidir. MEB yasada bu hususla ile ilgili revizyon yapmalıdır.

3600 düzenlemesi ise aslında teklife konulan geçici madde ile 15 Ocak 2023'de yürürlüğe girecek. Zaten konuyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bir çalışma başlattı ve TBMM tatile girmeden yasanın çıkarılacağı belirtiliyor. Dolayısıyla öğretmenlere getirilecek ek gösterge düzenlemesi aslında Meslek Kanunu ile yürürlüğe giren bir değişiklik olmayacaktır.

Adaylık Kaldırma Sınavı'na gelince, bu gereksiz bir uygulamaydı. Dolayısıyla kanundaki en doğru adım budur. Düşünsenize, eğitim fakültesini başarıyla bitiriyorsunuz, KPSS'de yüz binlerce aday arasında başarılı oluyorsunuz, 1 yıl adaylık süreciniz oluyor ancak bu da yetmiyor ve yeniden öğretmenleri sınava tabi tutuyorsunuz. Geldiğimiz noktada Adaylık Kaldırma Sınavı'nın kaldırılmış olmasını destekliyoruz.

Ancak adaylık eğitimi sonunda değerlendirmeyi yapacak olan Adaylık Değerlendirme Komisyonu'nun teşkili dikkat edilmesi gereken önemli bir husustur. Sendikal ve siyasal saiklerin, komisyon sürecinden uzak tutulmaması halinde, değerlendirmelerin, öğretmenlerimiz üzerinde bir mobbing unsuru olabileceği gözden kaçırılmamalıdır. Bu konuyu Sayın Bakan'a da ifade ettim: Bu komisyonlar tecrübe ettiğimiz üzere mülakat komisyonları gibi bir görev ifa ederse, aday öğretmenler üzerinde bir mobbing aracı olarak kullanılır. Dolayısıyla 'Bu komisyonlara sadece gözlemci sıfatıyla sendika temsilcileri alınsın' teklifinde bulundum. Bu noktada adaylık kaldırma komisyonlarında okul müdürü, rehber öğretmen, branş öğretmeni ve müfettiş bulundurulmalıdır. Bu uygulamayla nispeten rahatlama sağlanabilir ama sürecin takip edilmesi lazım. Komisyonlara sendika temsilcileri mutlaka dahil edilmelidir.

Öte yandan;

Anayasa ve DMK'nın iş güvencesi ile hükümleri kanunda mutlaka yer almalıdır.

Öğretmen atamaları KPSS puan üstünlüğüne göre, mülakat yapılmadan gerçekleştirilmelidir. Mülakat eğitimimize vurulan büyük bir darbedir. Öğretmenler zaten eğitim fakültelerinde yıllarca okumakta, başarıyla mezun olmaktadır. Ardından KPSS'ye girerek yüksek puanlar almaktadır. Tüm bu süreçte öğretmenlerin objektif olmayan, ucu açık, kişiye özel olarak yapılan uygulamalarla yeniden değerlendirmeye tabi tutulmasını kabul etmiyoruz. Öğretmen atamaları sadece kadrolu olarak ve KPSS puan üstünlüğüne göre yapılmalıdır.

Liyakati esas alan ve adalet zemininde yürütülen bir yönetici atama sistemi kanuni zemine kavuşturulmalıdır. Yönetici atamaları sadece yazılı sınav ile yapılmalı, her bakan ya da genel müdür değiştiğinde farklı bir yönetici atama süreci yürütülmemelidir. Yazılı sınavla idareci olup, önceki yıllarda görevi bırakan idarecilere de yeniden hak verilmelidir.

Eğitim çalışanlarına yönelik şiddet konusunda önleyici tedbirler ve caydırıcı müeyyideleri içeren düzenlemeler mutlaka Meslek Kanunu ile belirlenmelidir. Okullar veli ya da öğrencilerin boks ringine dönmemeli, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin, eğitim çalışanlarının her türlü şiddete maruz kalarak onurlarının, gururlarının kırılmasına engel olunmalı, yapanın yanına kar kalmamalıdır. Artık öğretmen cinayetlerine son verilmelidir.

Elverişsiz koşulların hâkim olduğu bölgelerde görev yapan öğretmenlere brüt bir asgari ücret ile brüt iki asgari ücret arasında Zorunlu Hizmet Tazminatı ödenmelidir. Örneğin Ağrı'nın Patnos ilçesindeki öğretmen ile Ankara merkezde görev yapan bir öğretmene aynı hakları vermeniz adaleti zedeleyecektir. Bu noktada elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenlerin fedakârlığı ödüllendirilmelidir ki, onlar da "devletim yaptığım fedakârlığın farkında" diyerek, o bölgelerde gönüllü olarak çalışsın.

Ülkemizde ödül sistemi mensubiyetler üzerinden yürütülmektedir. Yandaş sendika üyeleri ödüller kepçe ile dağıtılırken, diğer sendika üyeleri ya da sendikasız eğitim çalışanlarına ödüller kaşığın ucuyla verilmektedir. Bunu somut örnek üzerinden anlatmak istiyorum. Sendikamızın yaptığı araştırmaya göre 2019 yılında ödüle layık görülen 7 bin 576 MEB personelinin 5 bin 169'unun yani yüzde 68,2'sinin yandaş sendika üyesidir. Bu durum paralel yönetim yapılanmasının, kurumlarımızı ve çalışma hayatını nerelere getirdiğinin kanıtıdır. Dolayısıyla Türk Eğitim-Sen olarak talebimiz, ödül sisteminin objektif kriterler dikkate alınarak, yürütülmesidir. Başarıyı motive eden ödül sistemi kanunda mutlaka yer almalıdır.

Bu noktada;

Kanunun adı her ne kadar Öğretmenlik Meslek Kanunu olsa bile, aslında içeriği açısından olsa olsa Öğretmenlerin Kariyer Basamaklarını Düzenleme Kanunu diyebiliriz. Kanun çıkmış olabilir ama süreç tamamlanmamıştır. Böylesine iddialı bir çıkış yapıyorsanız, bunun içini doldurmak zorundasınız. Bu noktada başta MEB olmak üzere yasa koyucuya görev düşmektedir. Hiçbir şey için geç değildir. Bu konuda inatlaşma içerisine girmeye gerek de yoktur. Bugün kanundan memnuniyetini ifade eden bir tane öğretmen bulamazsanız.

> ***"Kanunun revize edilmesi hususunda Milli Eğitim Bakanlığı'ndan adım bekliyoruz. Aksi takdirde Türk Eğitim-Sen olarak yargı sürecini başlatacağız."***

• Sadece öğretmen atamalarında değil, yönetici atamalarında da mülakata karşı olduğunuzu ifade ettiniz. Mülakat uygulamasına neden bu kadar karşısınız? Mülakat sisteminin sakıncaları neler?

Hükümet yetkilileri zaman zaman yaptıkları açıklamalarda, bütçede en büyük payı eğitime ayırdıklarını, iktidarları süresince gerek okul sayısı ve gerekse diğer eğitim yatırımları açısından çok önemli gayretlere imza attıklarını rakamlarla ifade ederler. Peki, tüm bunlara rağmen Sayın Cumhurbaşkanı'nın da ifade ettiği üzere eğitimde "arzu edilen" başarı neden sağlanamamaktadır? Şunu her zaman söylüyoruz: Eğitimde en kâmil "reformu" hazırlasanız da, en yetkin proje ve planlamaları kurgulamış olsanız da nihayetinde esas olan bunların uygulayıcıları, yani eğitim çalışanlarıdır. Eğitim camiası, bir milyonun üzerinde

çalışanı olan çok büyük bir camiadır. Dolayısıyla öncelikli olan bu büyük kurumun iyi yönetilmesidir. Bunun için de ön koşul; liyakat ve ehliyet esasına göre yönetici tayin etmektir. Şayet ehliyet ve liyakate uygun yönetici atamıyorsanız, pozisyonlarınızı siyasi saikler ve ideolojiler belirliyorsa, "benim adamım" anlayışını merkeze alıyorsanız, elbette o kurumlarda başarı sağlanması mümkün değildir.

MEB'de hâkim olan görüntü, mülakat ile göreve getirilen yöneticilerin biat ettikleri yapılara mideden bağlı olmasıdır. Bu nedenle hesap verdikleri, sadakatle bağlı bulundukları yer devlet değil, bu yapılardır. Paralel yapılanmaların uydusu olan bir kısım yöneticiler, eğitimi maalesef ileri taşımaktan ziyade, geriye götürmektedir.

Öte yandan torpil, adam kayırca sadece yönetici atamalarında değil ödüller dağıtılırken dahi görülmektedir. MEB'de ne yazık ki ödüller sendika, ideoloji, siyasi görüş kriterlerine göre dağıtılmaktadır. 2019 yılında 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 122'nci maddesi gereğince MEB'de ödüllendirilen personel listesine göre, 7 bin 576 kişi ödül aldı. Araştırmalarımıza göre; Eğitim Bir Sen üyesi 5 bin 169 kişi ödül alırken; Türk Eğitim-Sen üyesi 985 kişi, Eğitim Sen üyesi 166 kişi, Eğitim İş üyesi 160 kişi, diğer sendikalara üye 65 kişi ödül aldı. Ödül alanlar arasında sendikasız olanların sayısı 868 iken, ödül alıp sendikasını tespit edemediğimiz kişi sayısı ise 163'tür. Dolayısıyla soruyorum:

> ***"MEB kurumlarını esaret altına almış bu paralel yapılanmaya dur demek için daha neyi bekliyorsunuz?"***

Kendini kamu işvereninin yerine konumlandıran, kamu yönetiminin yetkilerini kullanma cüretini ve hatta kurumlarımızı ve kurum yöneticilerini yönetme hadsizliğini sergileyen bu paralel yapıların "Kamusal terörüne" ne zamana kadar tahammül edeceksiniz? Bu noktada yapılması gereken; başta yönetici atamaları olmak üzere eğitimin tüm alanlarından mülakatı kaldırmak ve başarı, üstün başarı belgeleri objektif kriterler belirlenerek uygulamaya geçirmektir.

Proje okullarına yönetici atamalarında da liyakatsizlik diz boyu. Çünkü, ülkemizin en başarılı öğrencilerinin eğitim-öğretim gördüğü proje okullarına yönetici ve öğretmen atanırken herhangi bir kriter aranmıyor! Yandaş olmanız, biat etmeniz, sendikal ve siyasi birlikteliğinizin olması yeterli! Buradaki en büyük sorun, proje okullarının MEB Yönetici Atama Yönetmeliğine tabi olmamasıdır. İşte bu nedenle Türkiye'nin en gözde okullarında en başarılı öğrenciler eğitim-öğretim görse de, bir kısım yöneticiler ehil olmayınca bu okulların kalitesi de düşmektedir. Dolayısıyla Milli Eğitim Bakanlığı'nın daha fazla zaman kaybetmeden proje okullarına yapılacak yönetici atamaları MEB Yönetici Atama Yönetmeliği'ne tabi olmalıdır. Bu konuda paralel yapılanmaları geri püskürtmek, proje okullarını bazı grupların, yapıların, cemiyetlerin tekelinden kurtarmak devletini seven herkes için milli bir görev olmalıdır.

• Atama bekleyen öğretmenler 2022 yılında yapılan atama sayısını yeterli bulmuyor ve sık sık kamuoyu oluşturuyorlar. Siz de sendika olarak onlara her daim destek veriyor ve atama sayısının artırılmasının önemine değiniyorsunuz. Bu noktada Türk Eğitim-Sen'in 2022 yılındaki atama sayısı talebi nedir?

Türkiye'de öğretmen atamaları yıllardır sorun olmayı sürdürmektedir. Ne yazık ki her yıl yapılan 20 bin, 30 bin atama sayıları ile öğretmen açığı kapatılmaya çalışılmaktadır. 2022 yılı için Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer, "Öğretmen ataması yapacağız. Bununla ilgili çalışmalarımız devam ediyor" dedi. Tabi asıl soru 2022 yılında ne kadar atama olacak? Türk Eğitim-Sen olarak yaptığımız araştırmada 2021-2022 eğitim-öğretim yılında ücretli öğretmen sayısı 86 bin 668'e ulaştığını tespit ettik. En yüksek ücretli öğretmen sayısına sahip iller sıralamasında İstanbul 31 bin 244 ücretli öğretmen ile ilk sırada yer almaktadır. Yine aynı araştırmaya göre iki yıllık meslek yüksekokulu mezunu ücretli öğretmenlerin sayısı 9 bin 52'dir. 79 il valiliğinden gelen verilere göre ise ülkemizde norm kadro açığı ise 120 bin 131'dir. Bu noktada hemen şunu söyleyelim: Ücretli öğretmenlik uygulaması bir pansuman tedbirdir. Öğretmenin askere gitmesi, doğum iznine ayrılması ya da uzun süreli rapor alması durumunda ücretli öğretmenlik devreye girmelidir. Ama ülkemizde ne yazık ki böyle olmuyor! Ücretli öğretmenlik neredeyse tıpkı sözleşmeli ve kadrolu öğretmenlik gibi asal istihdam modeli haline getirilmiştir. Üstelik süt ve ürünleri, bahçe tarımı ya da tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik bölümleri gibi iki yıllık meslek yüksek okulu mezunlarının, pedagojik formasyonu olmayan kişilerin okullarda sınıf öğretmeni, branş öğretmeni olarak ücretli öğretmenlik yapabilmesine rağmen… Eğitimde kaliteyi ve verimliliği de düşüren bu uygulama kaldırılmadığı müddetçe bir adım ileri iki adım geri gitmekten başka çaremiz kalmayacaktır.

Ülkemizde 500 bini aşkın eğitim fakültesi mezunu bulunmaktadır. Dolayısıyla atama bekleyen öğretmen sayısı yeterli sayıda atama yapılmadığı için yıldan yıla artmaktadır. Tüm bu parametreler göz önüne alındığında 2022 yılında yapılması gereken ilk husus öğretmen açığını ve atama bekleyen öğretmenlerin taleplerini dikkate alarak atama sürecinin yürütülmesidir. Bunun için de

> ***"atama sayısının en az ücretli öğretmen sayısı kadar olması gerekmektedir. 85 binin altında yapılacak atama sayısı eğitimin ihtiyacına hiçbir şekilde cevap vermeyecektir."***

Tabi ki bu, Milli Eğitim Bakanlığı'nın tek başına karar vereceği bir konu değildir. Atama sürecinin en önemli ayağını Maliye Bakanlığı oluşturmalıdır. Hükümet bu konuda öğretmen atamalarının hayat memat meselesi olduğunu göz önüne almalı ve Maliye Bakanlığı'na atama sayısının artırılması talebinde bulunmalıdır. Ayrıca öğretmen atamalarının **"sorun"** olarak devam etmemesi için MEB ve YÖK'ün önümüzdeki 5, 10, 20 yılda hangi branştan ne kadar ihtiyaç olduğunu tespit ederek, eğitim fakültelerinin kontenjanlarını belirlemesi gerekmektedir. Eğitim fakültelerinin açılmasında ve kontenjanların oluşturulmasında tek kriter ülkemizin ihtiyaçları olmalıdır.

• Türkiye'de yapılan zamlar bütçeleri yakmakta, toplumun tüm kesimlerini olduğu gibi eğitim çalışanlarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu noktada çalışanların kayıplarının telafisi için neler yapılmalıdır?

Türkiye Kamu-Sen'in Şubat 2022 fiyatlarına göre yaptığı araştırma sonuçlarına göre çalışan tek kişinin yoksulluk sınırı 5.878,17 TL, dört kişilik bir ailenin asgari geçim haddi 12.671,58 TL olarak hesaplandı. Dört kişilik bir ailenin asgari geçim haddi bir

önceki aya göre 773,58 TL yani yüzde 6,5 oranında arttı. Akaryakıttan, gıda ve giyim ürünlerine, doğalgazdan, elektrik ve suya kadar tüm girdilere yüksek oranlarda yapılan zamlar vatandaşın cebini iyiden iyiye deldi. 6. Dönem Toplu Sözleşme Görüşmelerinde memura verilen ve ekonomik gerçeklerle uzaktan yakından ilgisi olmayan zam oranları eridi, yıllık zam oranını fersah fersah aşan bir enflasyonla karşı karşıya kaldık. İşte tam da bu nedenle ek zam ve refah payı talebimiz çok önemlidir.

> ***“Türkiye Kamu-Sen olarak yoksulluğa mahkûm olmamak için çalışanlara ek zam, yüzde 3 refah payı ve enflasyon farkının aylık olarak ödenmesi talebimizde ısrarcıyız.”***

Aksi taktirde çalışanlar Temmuz’a kadar enflasyona ezdirilecek demektir. Aklı, fikri evinin geçiminde olan, ay sonunu getirmek için hesap yapan, aldığı ücretle ailesinin temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayan çalışanlarla kamuda, okullarda, eğitim kurumlarında verim sağlayamazsınız.

Öte yandan sendikamızın en önemli taleplerinden birisi de gelir vergisinin yüzde 15’e sabitlenmesi ya da matrahın yükseltilmesidir. Çünkü, kamu çalışanlarının büyük bölümünün nisan ve mayıs ayından itibaren üst vergi dilimine geçmeye başlıyor. Bu nedenle çalışanların maaşı yıl sonuna doğru büyük düşüş gösteriyor. Oysa vergide esas olan çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi almaktır. Bu sistemle daha kamu çalışanları maaşları cebine koymadan devlete vergisini ödüyor. Dolayısıyla zaten kıt kanaat geçinen kamu çalışanlarının gelir vergisinin yüzde 15’e sabitlenmesi kayıplarının azalmasını sağlayacaktır.

TÜRK EĞİTİM-SEN
BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI
SONUÇ BİLDİRGESİ AÇIKLANDI

(13-16 OCAK 2022 - Antalya)

Türk Eğitim Sen Şube Başkan ve Yönetim Kurulu Üyeleri Eğitim ve İstişare Toplantısı, 13-16 OCAK 2022 tarihlerinde Antalya'da toplanmıştır.

Toplantıda; kamuoyunu yakından ilgilendiren gelişmeler ile eğitim çalışanlarının yaşadığı sorunlar ve beklentileri üzerine kapsamlı değerlendirmeler yapılmış, önümüzdeki döneme dair izlenecek strateji ve yürütülecek faaliyetler istişare edilmiştir.

Başkanlar Kurulu, Türk Eğitim-Sen Şube Yönetim Kurulu Üyeleri İstişare Toplantısı Sonuç Bildirgesi'nin kamuoyunun ve eğitim çalışanlarının bilgisine sunulmasını oy birliğiyle kararlaştırmıştır.

Bu çerçevede;

1 Türk Eğitim-Sen cesur, ilkeli ve mücadeleci sendikal istikametini sürdürme noktasında azim ve kararlılığını taviz vermeden sürdürecektir. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Türk Eğitim Sen'in sendikal vizyon ve politikasını belirleyen tek ölçüt, eğitim çalışanların hak ve kazanımları olacaktır. Sendikamızın durduğu yer, her durum ve koşulda ve hiçbir denge hesabı gütmeden çalışanların yanı olacaktır.

2 15 Temmuz 1921'de gerçekleştirilmiş olan Maarif Kongresi, Cumhuriyet'in ilanına giden süreci inşa etmiştir. Başöğretmenimiz Atatürk ve Maarif Kongresi'nin mimarlarını şükranla anıyoruz. 2. Maarif Kongresi ise Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına ve daha güçlü Türkiye hedefine omuz vermek niyetiyle, 13-18 Temmuz 2021 tarihinde Türk Eğitim Sen tarafından düzenlenmiştir. 10 hazırlık çalıştayı, 13 tematik panel, Büyük Öğretmen Kurultayı ve 300 bilim insanının tebliğ sunduğu bilimsel kongre ile tamamlanan Maarif Kongresi'ne emek veren teşkilat mensuplarımıza ve eğitimcilerimize teşekkürlerimizi sunuyor, ecdadın izinde 2. Maarif Kongresi'ni gerçekleştirmiş olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

3 Hükümetin tarafından yapılan açıklamalar 3600 ek gösterge taahhüdünün 15 Ocak 2023 yılında hayata geçirileceğini işaret etmektedir.

Öncelikle şunu belirtmek isteriz ki; düzenleme için 2023 yılı beklenmemeli ve Türkiye Kamu-Sen tarafından hazırlanmış olan ve halen TBMM'de bekleyen yasa teklifi hemen gündeme alınmalıdır. Öte yandan, 3600 ek gösterge sadece 4 meslek grubuna verildiğinde çalışma barışına darbe vurulacak, kamuda hiyerarşik silsile bozulacaktır. Bu noktada yapılması gereken, bütün kamu çalışanlarının ek gösterge oranlarının yeniden güncellenmesi ve ek göstergeden yararlanamayan yardımcı hizmetler sınıfında çalışanların da faydalandırılmasıdır.

4 Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi, mevcut haliyle beklentileri karşılamaktan çok uzaktır. Kamuoyuna yaptığımız açıklamalar doğrultusunda; mesleğin statüsünü yasal bir zemine kavuşturacak, öğretmenliğin saygınlığını koruyacak ve artıracak, öğretmenlerin muhatap olduğu mevzuat ve süreçleri tek bir çatı altında toplayacak bir kanuni düzenleme hayata geçirilmelidir. Özellikle öğretmenlerin kariyer planlamasının sınav esasına göre tanzim edilmesi kabul edilemez. Öğretmenlik, sadece bilme değil bildiğini aktarma mesleğidir. Dolayısıyla esas alınması gereken tek ölçüt deneyim olmalıdır. 10 yılını doldurmuş her öğretmen uzman, 20 yılını doldurmuş her öğretmen de başöğretmen olarak değerlendirilmelidir.

5 Öğretmenlik mesleği, bir özel ihtisas mesleğidir. Ülkemizde kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olmak üzere farklı öğretmen istihdam modeli bulunmaktadır. Bu, ciddi bir problemdir. Bu noktada sözleşmeli, ücretli, kadrolu ayrımı kaldırılmalı, tüm öğretmenler sadece kadrolu olarak istihdam edilmelidir.

Öğretmen ihtiyacı ülkemizin öncelikli sorunlarındandır. Ülkemizde 500 bin öğretmenimiz atama beklerken, eğitim fakültelerinden her yıl ortalama 40 bin gencimiz mezun olurken, gerçekleştirilen sınırlı atama kontenjanlarıyla ne eğitimin ihtiyaçlarının ne de genç meslektaşlarımızın beklentilerinin karşılanması mümkün değildir.

Nitekim, 15 bin öğretmenimizin ataması Şubat ayında gerçekleştirilecektir. Bir yanda 86 bine yakın ücretli öğretmen görevlendirmesi yapılmışken 15 bin atamayı asla yeterli bulmuyor, 2022 yılındaki atama sayısının en az ücretli öğretmen sayısı kadar olmasını talep ediyoruz.

6 Liyakat ve ehliyet yerine kişisel inisiyatifi esas alan mülakat uygulaması kamunun en büyük çıkmazlarından birisidir. Dolayısıyla ilk atamalarda, görevde yükselmelerde ve yönetici atamalarında mülakat tamamen kaldırılmalı, sadece sınav başarısının esas alındığı bir sistem ihdas edilmelidir.

Öte yandan mahkeme kararlarıyla da defalarca vurgulandığı gibi sadece mülakat puanına göre yapılmış 1709 şube müdürü atamasının tamamen iptal edilerek hak edenlerin kadrolu olarak atanmasını talep ediyoruz.

Ayrıca şube müdürlüğü sınavı bir an önce yapılarak, geçici görevlendirmeler yerine kadrolu atamalar yapılmalıdır.

7 Sınavla öğrenci alan ve akademik başarısı üst düzey öğrencilerimizin okuduğu proje okullarına yönetici ve öğretmen atama süreci derhal gözden geçirilmeli; liyakat ve başarıyı esas alan adaletli bir sistem ihdas edilmelidir. Proje okullarının yönetici atamalarının MEB Yönetici Atama Yönetmeliği, öğretmen atamalarının da MEB Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği kapsamına alınmasını talep ediyoruz.

8 Sözleşmeli öğretmenlerimiz de dâhil olmak üzere tüm öğretmenlerimizin özür grubu tayinlerinde yaşanan kontenjan kısıtlamaları kaldırılmalı ve yer değişikliği talepleri karşılanmalıdır. Anayasanın koruması altındaki aile birliği ve bütünlüğünün devamının sağlanması açısından toplumu oluşturan ailenin bir arada tutulması esas olmalı ve özür grubu yer değiştirmelerinde il emri ve ilçe emri uygulaması yönetmelik hükmü kapsamına alınarak uygulanmalıdır. Ayrıca il içi sıra tayini sistemi yeniden yönetmeliğe konulmalıdır.

9 Salgın döneminde fedakarca çalışmalarından dolayı Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer tarafından, Öğretmenlere başarı belgesi verilecek açıklamasını takdirle karşılıyoruz. Ancak, eğitim hizmetinin bir bütün olduğu gerçeğinden hareketle, kapsamın genişletilerek 'başarı belgesinin' ayrım yapılmaksızın tüm eğitim çalışanlarına verilmesini istiyoruz.

10 Öğretmenlerin nöbet görevi haftada birden fazla olmayacak şekilde yeniden düzenlenmeli, birden fazla nöbet tutulması durumunda ise her bir nöbet görevi 6 saat ücretle değerlendirilmelidir.

11 Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev yapan öğretmenlerin maaş karşılıkları arasında farklılık bulunmaktadır. Branş öğretmenleriyle, sınıf ve diğer meslek dersi öğretmenlerinin maaş karşılığı girmek zorunda oldukları ders saatleri, Türk Eğitim-Sen'in teklifi ve 19. Milli Eğitim Şurası tavsiye kararı doğrultusunda 15 saat olarak eşitlenmelidir.

12 Sadece öğretmenlere ödenen eğitim-öğretim hazırlık ödeneği istisnasız tüm eğitim çalışanlarına ödenmelidir.

13 Okullarımızda yardımcı hizmetler sınıfında çok ciddi sayıda personel eksiği bulunmaktadır. İhtiyacının karşılanması için yardımcı personel sayısı mutlaka artırılmalı, okullarımızın memur ve güvenlik personeli ihtiyaçları giderilmelidir.

14 Okullarımızın ödenek yetersizliği sebebiyle yaşadığı maddi sıkıntıların çözümü için, Türk Eğitim-Sen'in teklifi ve 19. Milli Eğitim Şurası'nda alınan karar doğrultusunda, okullarımıza öğrenci başına ödenek ayrılması için ivedilikle yasal çalışma başlatılmalıdır.

15 Ülkemizde salgın sürecinin de etkisiyle yüksek enflasyon, döviz kurlarındaki büyük artış, iğneden ipliğe gelen zamlar vatandaşın belini bükmüştür. Kamu çalışanları da ne yazık ki toplumun her kesimi gibi hayat pahalılığının altında ezilmektedir. Son olarak hükümet zam oranlarını güncellemiştir. Ancak bu artışlar ekonomik kayıplarımızın telafi edilmesi için yeterli değildir. Türkiye Kamu-Sen'in talebi doğrultusunda; ek zam ve yüzde 3 refah payı uygulamasının hayata geçirilmelidir. Ayrıca ücretlere hedeflenen enflasyona dayalı zam değil, gerçekleşen enflasyon ve zorunlu tüketim harcamalarını ön plana yerleştiren bir zam politikası belirlenmelidir.

16 Tüm kamu personeline dini bayramlar öncesi bayram ikramiyesi ödenmelidir.

17 Eğitim çalışanlarına ödenen tüm ek ödemeler emekli maaşı hesabına dâhil edilmelidir.

18 4/B statüsüne geçirilen 4/C'li personelin eğitim durumları dikkate alınmadan yapılan görevlendirilmelerdeki sorunlar, hizmet akitlerinin sonlandırılması, ek ödemede yaşadıkları sorunlar bir an önce çözülmelidir.

19 Eğitim çalışanlarının maaşlarında ciddi bir kayba neden olan vergi dilimleri düzenlemesi gözden geçirilmeli, bütün eğitim çalışanlarının vergi dilimleri yüzde 15'e sabitlenmelidir.

20 Üniversitelerimiz, her alanda olduğu gibi demokrasinin içselleştirilmesi ve demokrasi kültürünün yerleşik hale getirilmesi için topluma önderlik etmesi gereken kurumlardır. Bu itibarla rektörlerin belirlenmesinde seçim usulüne dönülmelidir. Rektörlük seçimlerinde tüm akademik ve idari personelin oy kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı ve seçimlerde en yüksek oyu alan adayın rektör olarak ataması gerçekleştirilmelidir.

21 50/d maddesi kapsamındaki araştırma görevlileri gelecek kaygısından kurtarılmalı ve 33/a kadrolarına atanmalı; 33/a kadrolarında sözleşme süresi sınırının kaldırılarak bunların daimi kadroya dönüştürülmeli ve araştırma görevlilerinin 1. dereceye kadar yükselebilmesi sağlanmalıdır.

22 Üniversitelerimizde görev yapan idari personelin idari yönetim mekanizmalara katılımı sağlanmalı ve çıkarılacak tayin ve nakil yönetmeliği ile idari personele muvafakat alma zorunluluğu olmadan, becayiş, özür grubu ve isteğe bağlı yer değiştirme hakkı verilmelidir. Üniversitelerimizde görev yapan idari personelin de akademik personele sağlanan yükseköğretim tazminatı, geliştirme ödeneği gibi mali ve özlük haklardan faydalandırılmalıdır.

23 Üniversitelerde 13/b-4 maddesi uyarınca yapılan geçici görevlendirmeler, bir mobing aracı olmaktan kurtarılmalı, yönetimin keyfi kullandığı bir düzenleme olmaktan çıkarılmalıdır.

24 Toplu sözleşme hükümlerine rağmen bazı üniversitelerde üyelerin durumlarının görüşüldüğü disiplin kurullarına sendika temsilcileri dahil edilmemektedir. Bu durumun ortadan kaldırılarak disiplin kurulu toplantılarına sendika temsilcileri de oy hakkı bulunan üye sıfatıyla katılabilmelidir.

25 YÖK tarafından kadro sınırlaması getirilerek sadece öğretim üyeleri arasında (Dr. Öğr. üy., Doç., Prof.) yükselmenin objektif kriterlere bağlanarak gerçekleşmemesi şahsi inisiyatifleri beraberinde getirmektedir. Bu sorunların çözümü için Dr. unvanını alan, Doç. olan kişiler objektif olarak belirlenen kriterlere göre yayın ve akademik çalışmalarını tamamladıklarında kendi kurumlarında ilansız kadrolara atanmalıdır.

26 Ülkemizin bütünlüğü ve milletimizin birliği için canını feda eden şehitlerimizi rahmet ve saygıyla anıyor, şehit aileleri önünde saygı ve hürmetle eğiliyoruz. Kahraman güvenlik güçlerimizin, gerek yurt içinde ve gerekse sınır ötesinde yürüttüğü terörle mücadelesini amasız şartsız desteklediğimizi ifade ediyoruz.

Öte yandan, devletimizin, iç savaş nedeniyle komşu ülkelerden göç etmiş olanların güvenli şekilde yurtlarına dönebilmeleri amacıyla alacağı tedbir ve girişimleri güçlü şeklide onayladığımızı ve desteklediğimizi ifade ediyoruz.

27 Türk dünyasının göz bebeği kardeş ülkemiz ve Türkistan'ın parlayan yıldızı Kazakistan'da cereyan eden olayları endişeyle ve yakından takip ediyoruz. Yaşananların yalnızca akaryakıt zammına tepkiden ibaret olmadığını görüyoruz. Türk Devletleri Teşkilatı'nın önemli bir üyesi olan Kazakistan'da hayata geçirilmek istenenleri, Türk Dünyası'nın sıhhatine yönelik bir taarruz olarak kabul ediyor, kardeş ülkemizde sükunetin muhafaza edilmesi ve dirliğin sağlanması için destek ve temennilerimizi iletiyoruz.

Türk Eğitim-Sen'in 30. kuruluş yıldönümünü kutlayacağımız 2022 yılının, sendikamızın yeniden yetkili olacağı yeni dönemin başlangıcı olacağına olan inancımızı gururla vurguluyor, üye olarak Türk Eğitim-Sen'e güç veren bütün eğitim çalışanlarına sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Kamuoyuna duyurulur.

Kariyer Basamakları Sınavla Belirlenemez!

10 yılını dolduran her öğretmen

UZMAN ÖĞRETMEN

20 yılını dolduran her öğretmen

BAŞÖĞRETMEN

olarak değerlendirilmelidir.

www.turkegitimsen.org.tr

TÜRK EĞİTİM-SEN 1992

30.yıl

Prof. İsmet DOĞAN

Gazi Üniversitesi
Gazi Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Cumhuriyet Dönemi Müzik Eğitimi

Müzik Eğitimi Cumhuriyetin kurulması ile birlikte ivme kazanmıştır. Çünkü Cumhuriyeti kuran kadronun kültüre, müziğe oldukça önem verdikleri görülmektedir. Cumhuriyet kurulmadan önce bile 1920 yılında Maarif Vekaleti kanalı ile Anadolu'da yaşayan müzik konusunda anketlerle de olsa bilgi toplanmaya başlanması verilen önemi ortaya koymaktadır. Bu çalışmada müzik öğretmenleri ve ilgili öğretmenlere " Yörenizde hangi müzikler var? " Hangi müzik aletleri çalınıyor? gibi benzeri sorularla müzik hayatı ile ilgili bilgiler toparlanmaya çalışılmıştır. Bir taraftan İstiklal Harbinin devam ettiği süreçte bunların yapılması takdire şayan bir durumdur. Bütün bunların müzik eğitimi içerisinde değerlendirilmek gerektiği hususunda da bir bilgi birikimi olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Cumhuriyet kurulduktan bir yıl sonra 1924'te Musiki Muallim Mektebi kuruluyor.

Ancak Cumhuriyetin ilk yıllarında büyük bir heves ve gayretle başlatılan Müzik Eğitimi, kendimize ait olmayan modellere göre yapılandı-

rılması nedeniyle istenen başarıyı sağlayamamıştır.

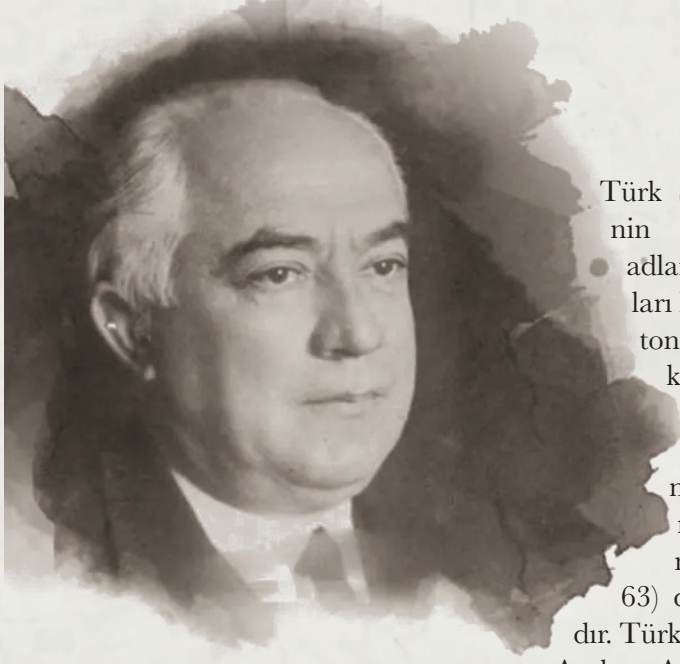
Cumhuriyetin ilk yıllarında başlayan müzik ve müzik eğitimi politikaları ile ilgili olarak çeşitli model önerileri vardır. Bunlardan en öne çıkanı Ziya Gökalp'in görüşleridir diyebiliriz.

Önemli bir düşünür olan ancak kendisi musikişinas olmayan Gökalp ülkemizde yaşayan iki müzik türünü izah ederken: "Bunlardan biri Farabi tarafından Bizans'tan alınan doğu müziği (Klasik Türk Müziği), öteki eski Türk müziğinin devamı olan halk müziği melodilerinden ibaretti." diyerek Klasik Türk Müziğini dışlamış, dışlamakla da kalmamış bu müziği gayri milli ve hasta (Gökalp, 1989) ilan etmiştir. Halk müziğini Türk Müziği olarak kabul etmekle birlikte halk ezgilerinin bünyesinde bulunan kendi ifadesiyle çeyrek sesleri (mikrotonal sesler) eski Bizans ve yunan müziğin etkisine dayandırmış ve bu seslerin halk melodilerinde olmadığını savunmuştur. Milli Müziğin ülkemizdeki halk müziği ve batı müziğinin kaynaşmasından doğacağını ifade eden Gökalp halk melodilerini toplayıp, batı müziği usullerine göre armonize edersek hem milli, hem de Avrupai bir müziğe sahip olunacağını belirtmektedir (Gökalp, 1989).

Orta Asya müzik geçmişimizle beraber özellikle Anadolu'da ortak bir gelişme çizgisi izleyen Geleneksel Müziklerimiz zamanla icra, üslup, bölgesel özellikler açısından birtakım farklılıklar göstermiş ancak temeldeki birliklerini asla yitirmemiştir (Tura, 1997). Aynı kültür unsurlarından beslenen Geleneksel müziklerimizi ayrı ayrı düşünmek mümkün olmadığı gibi, kültürel geçmişimizden tamamen kopma anlamı taşımaktadır. Her iki türün makamsal bir müzik olması da düşünülürse, birbirini besleyen, geliştiren, zenginleştiren (et-tırnak misali), birbirinden ayrılmayan kültür unsurları olduğu açıktır. Bu iki geleneksel tür ayrıştığı zaman yaşama alanlarını da önemli ölçüde kaybedeceklerdir. Nitekim Gökalp'in Geleneksel Müziklerimizin bir dalını saf dışı etmesi, müzik eğitimimizde ve müzik hayatımızda önüne geçilmez bir kargaşa yaratmıştır. En başta bu görüş, Geleneksel Müziklerimizi kamplara bölmüş, her iki müzik türü de ayrı kulvarlarda yürümeye başlamış ve müzik kültürümüze tamiri imkansız yaralar açmıştır. Ortak müzik kültürümüz olan makam geleneği yerine Anadolu'nun bazı bölgelerinde özel bir anlam taşıyan yer yer de çok farklı anlamlara gelebilen "ayak" sözcüğü halk müziği ezgilerinin sınıflandırmasında makam kavramının yerine kullanılmaya başlanmıştır. Öyle ki bu durum Geleneksel Müziklerin birbirinden farklı müzikler olarak algılanmasına yol açmış, nota yazımı, arızalar, donanım, usul gibi pek çok yazım farklılıkları ortaya çıkmıştır. Böylece Türk müziğinin bütünlük anlayışı büyük ölçüde zedelendiği gibi müzik ve müzik eğitimi açısından da olumsuz bir etki yaratmıştır. Böylece Ziya Gökalp'ın sanat müziğini dışlayarak, halk müziğini öne çıkarması da müzik eğitiminde halk müziğinin yer almasını sağlayamamıştır.

Müzik eğitimcileri Ziya Gökalp'in görüşlerinden etkilenmişlerdir. Bunun açık örneği Cumhuriyetin ilk yıllarında halk müziği konusunda yapılan tartışmalardır.

Veysel Arseven okul müziğinin halk müziği temeline dayandırılması fikrini açıklarken: "Halk tonlarının adları sorununa gelince, bu gerçekten önemli bir iştir. Divan müziğinin makam adlarını bu dizilere uygulamayacağımıza göre, bunlara uygun adlar bulmaya çalışmalıyız (Arseven, 1993: 66). Aynı konuda Halil Bedii Yönetken "Türk Halk müziğinin ton ve dizileri henüz kesin olarak saptanamamış, tonlar ve diziler bilimsel bir incelemeden geçirilmemiştir. Bunların henüz adları yoktur. Hüseyni, Karcığar, Hicaz, Nikriz gibi adlar,

Türk Sanat Müziğinin makamlarının adlarıdır. Aynı adları halk müziği ve ton dizilerine yakıştırmak doğru olur mu? Halk tonlarını nasıl adlandıracağız? (Yönetken, 1993: 63) diye sormaktadır. Türk Sanat Müziği, Arab, Acem, Bizans, müziği diye ilan edilince birçok kimse de ortak kültürümüz olan makam adlarını halk müziğinde kullanma konusunda çekimser davranmıştır. Veysel Arseven ve Halil Bedii Yönetken'in söylediklerinden bu durum açıkça anlaşılmaktadır.

Musiki Muallim Mektebi (1924) kurulurken bu halet-i ruhiye içinde kurulmuş ve Geleneksel Müziklere sıcak bakmayan tamamen batı müziğine dayalı bir eğitimi savunan Zeki Üngör'e emanet edilmiştir. Öğrencilerine "Siz benim mikroplarımsınız. Türkiye'ye Batı müziğini siz yayacaksınız" (Sun, 1969: 1) zihniyetiyle 10 yıl gibi hiç de az sayılmayacak bir zaman diliminde geleneksel müziklerimize yer verilmesinin söz konusu olmadığı, müzik eğitiminin bu ilk dönemi böylece başlamıştır..

Musiki Muallim Mektebinin 10 yıldan fazla süren uygulamalarının ardından Zeki Üngör pek başarılı bulunmadığı için veya başka nedenlerle yönetim, Avrupa'dan uzmanlar getirme gereğini duyar ve Alman Besteci Paul Hindemith'i davet eder. 1935 yılında Türkiye'ye gelen Hindemith ülkemizde aralıklı olarak 3 yıl kadar kalarak incelemelerde bulunur. Hindemith Milli Eğitim Bakanlığına sunduğu rapordaki bir bölümde şu tesbitlerde bulunur: "Ankara'nın çeşitli okullarındaki müzik derslerinde Avrupa işi halk şarkıları duyuyordum. Tabi bu arada eşlikli opera aryaları, operet parçaları……. Yabancı sanat ürünlerinin bu aşılamasını kesinlikle doğru bulmuyorum. Öğrenciler zorunlu olarak (not korkusuyla) bu şarkıların sadece tınısal ve biçimsel akışını öğrenmektedirler. Oysaki bir halk şarkısının gerçek değeri, geride bıraktığı müzikal etkide değil, şarkıcıda folklorik, coğrafi ve tarihsel ilişkileri uyandıran duygularda saklıdır. Bunlar ise, Türk öğrencilere yabancı halk şarkıları ile verilemez. Bundan dolayı, okul müzik derslerinin şarkı dağarı, eski güçlü Türk halk müziğinin muhteşem zengin dağarından çıkarılmalıdır… Avrupa'dan öğrenilen bestecilik teknikleriyle yerel ezgileri armonize etmek çözüm değildir. Bu yolla yaratılan müzik ulusal sanat müziği olamayacağı gibi Türk halkının zevkine ve duyuşuna yabancı gelecektir. Bu bakımdan bestecilerin köylere gidip kendi öz müziklerini yerinde özgün biçimleriyle işitip, öylece yaşamaları, duymaları ve halkını yakından tanıyıp onunla kaynaştıktan sonra özgün eserlere yönelmelidir. Bu eserlerin ısmarlama olamayacağını ve zaman gerektiğini, halkıyla kaynaşabilen bestecilerin zamanla özgün ve gerçek Türk eserlerini verebileceğini, aksi yönde çalışmaların ise zorlama olacağını, ayrıca kültürel yabancılaşma yaratacağını. (Gedikli, 1999) ifade etmektedir.

Hindemith'in halk müziğinin esas alınması ile ilgili önerileri vardır. Fakat Geleneksel müziklerimizden Klasik Türk Müziği ile ilgili herhangi bir önerisi bulunmamaktadır (Gedikli, 1999). Müzik eğitiminin 1937-38 Musiki Muallim Mektebi'nin Gazi Terbiye Enstitüsü bünyesine geçmesinden sonra da aslında Zeki Üngör modeli devam eder. Hindemith gibi, bu yolun yanlışlığını görenler çıksa bile biz dikkate almadık ve ders almadık. Bu durumla ilgili olarak Uçan (2005) Musiki Muallim Mektebi'nin yapılanmasıyla ilgili değerlendirmesinde Paul Hindemith'in ortaya koyduğu modelin değil de Üngör modelinin etkili oluşunu kaçırılan altın fırsat olarak ifade edecektir.

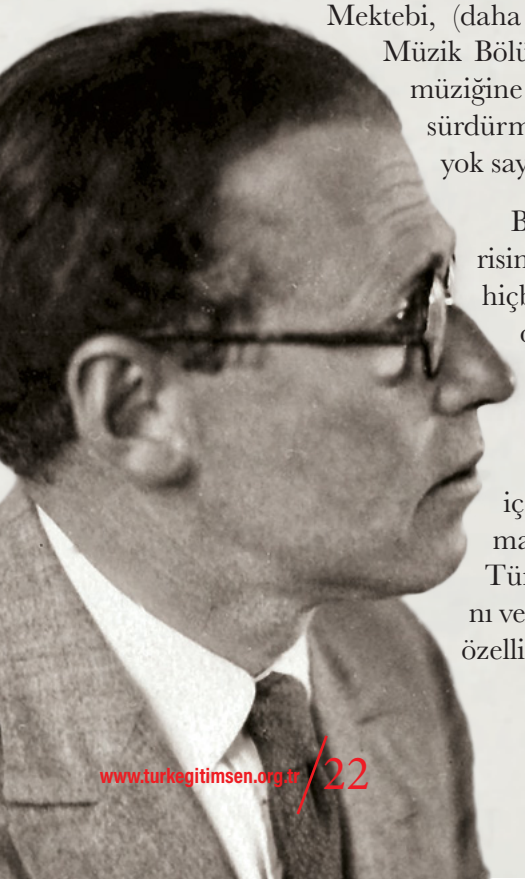
Hindemith'in önerisi üzerine Türkiye'ye davet edi-

len Eduard Zuckmayer dönemi başlayacaktır (1936). Çünkü Zuckmayer uzunca bir dönem (1932-1972) müzik eğitiminde ve müzik öğretmenliğinde tek söz sahibi olacak ve Hindemith'in önerilerini fazla dikkate almayan bir eğitim modeli sergileyecektir.

Aşağı yukarı ilk dönemlerden itibaren müzik eğitiminin, Hindemith'in kısmen gerçekçi yaklaşımları göz önüne alınsa bile başta Türkiye'de müzik öğretmenliği konusunda uzunca bir dönem tek söz sahibi olan Eduard Zuckmayer gibi yabancı müzisyenlere terk edilmiş olması ülkemiz açısından üzücü bir durumdur. Burada elbette ki yabancı müzisyenleri suçlamak doğru olmayacaktır. Kusurlu olan kendi müzik eğitimi modelini kuramayan bizleriz. Bizim yaptığımız sadece bir durum tespitidir.

1936 yılında Zuckmayer'in Müzik Bölümü'nün başına getirilmesiyle Türk Müziğinin dışlanması daha da katı bir şekilde sürdürülmüştür.

Müzik öğretmeni yetiştirmede 1968 yılına kadar tek kurum olan o zamanki adıyla Musiki Muallim Mektebi, (daha sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü) ilk yıllarda tamamen batı müziğine dayalı bir eğitimle faaliyetlerini sürdürmüş, adeta kendi müziklerimiz yok sayılmıştır.

Bu dönemdeki müzik eğitimi içerisinde Türk müziği çalgılarından hiçbirisi okula sokulmadığı gibi, okul dışında da bu tip çalgılarla uğraşılması hoş karşılanmamıştır.

Bölümü mutlak bir hakimiyet içerisinde yönetmiş olan Zuckmayer döneminin okul içerisinde Türk Müziği ezgilerinin çalışmasını ve söylenmesini yasaklamış olması özellikle ağır eleştiri konusu olmuştur.

1946-1950 çok partili sisteme geçişle birlikte müzik eğitimi konusunda bazı değişiklikler gündeme gelmiş, kendi müziklerimize de eğitimde yer vermek gerektiğini söyleyenlerin bulunduğu görülmektedir. Bu yıllardaki çalışmalar daha çok sanat müziğinden ziyade halk müziğinin okul müzik eğitimine temel alınması konusundaki girişimlerdir. Ancak bu girişimler de çok başarılı olamamıştır. Bu dönemde halk ezgilerine dayalı bir iki çalışma yapılmış olsa da bu anlayışta önemli bir değişme olmamıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında diğer alanlarda yapılan atılımlara paralel olarak müzikte de yenilikler getirilmesi bizzat Atatürk'ün üzerinde durduğu bir konu olmuştur. Bu yıllarda yurtdışına eğitime gönderilen müzisyenlerin ülkeye dönüşlerinde yapmış oldukları, ilk iş ülke müziklerindeki Batı müziğine uymayan tarafları birer dejenerasyon unsuru olarak görerek sistemin dışına itmek olmuştur. Kendi çalgılarımızdan hiçbirisine çalgı gruplarına adaptasyonu konusu düşünülmemiş, orkestralarda yer verilmemiş, böylece inşa edilmek istenen bu yeni müzikte kendi kültürümüzün ses renklerinden faydalanılmamıştır. Bir ikinci husus kendi müziğimize has aralıklar yerine Batı müziği aralıklarının kullanılmasıdır. Üçüncü olarak kendimize ait formlar ve ritimler kullanılmamıştır. Dördüncü ve en önemlisi ise yerli müziklerimizin yorum, üslup, tavır ve özellikleriyle kendine özgü süslemeleri de Batı gözlüğüyle yine bir dejenerasyon unsuru sayılarak devre dışı bırakılmıştır. Bütün bunlar gözetilmediği için de karakteristik özelliklerini önemli ölçüde kaybeden ve kendi insanımıza, kendi kültürümüze yabancılaşan bu müzik de ülkede pek fazla rağbet görmemiştir.

Bu dönemde, okul müzik eğitimi müfredat programları ve ders kitapları, batı müziği kurallarının öğretilmesini amaçlayan bilgileri bu kurallara göre bestelenmiş okul şarkılarını, Türkçe söz yazılarak aktarılan yabancı ülke şarkılarını ve yine batı müziği kurallarıyla çok seslendirilmiş az sayıdaki halk türküsünü kapsamaktadır.

Batıdan olduğu gibi aktarılmış ve onlara özenilerek yaratılmış müziklerin öğretilmesini okul müzik eğitimi meselesinin çözümünde geçerli tek yol olarak gösteren ve yerli müzik değerlerimizin sistemli bir biçimde verilmesi düşüncesinden yoksun olan bu yöntem aşağı yukarı son zamanlara kadar devam etmiş, kısmen de devam etmektedir.

Birçok kültürün kesiştiği bir yer olan ülkemizde son derece zengin bir müzik kültürü bulunmasına rağmen bu doğru olmayan politika yüzünden okul müziğimiz ne yazık ki kendi müziklerimizden tamamen kopuk olarak, kayda değer bir gelişme gösterememiştir.

Ülkemizde müzik öğretmeni yetiştirme ve müzik eğitimciliğinin kendi kültürümüzden kopukluğu özellikle 70'li yıllara kadar sürmüştür. En büyük pay hiç şüphesiz başta Zeki Üngör ve arkasından Zuckmayer'in devam ettirdiği müzik eğitimi modelidir.

O dönemlerde ülkenin büyük oranda müzik öğretmeni ihtiyacı olduğu halde Zuckmayer'in karşı çıkması yüzünden uzun zaman başka müzik bölümü de açılamamıştır. Zuckmayer gelen bütün önerilere niteliği düşürmemek bahanesiyle karşı çıkmıştır. Bunun bize göre asıl nedeni ise başka şehirlerde açılacak müzik bölümlerinin kendi denetimi dışına çıkacak olmasıdır. Zuckmayer bunda başarılı olacak, çeşitli baskılara -1968 yılında İstanbul'da açılan müzik bölümü dışında- direnmiş 1972 yılında ölümüne kadar da başka müzik bölümü açılamamıştır. Ancak ölümünden hemen sonra da arka arkaya müzik bölümleri açılmıştır (1973 İzmir Buca Eğitim Enstitüsü, 1977 yılında Nazilli Eğitim Enstitüsü). Günümüzde ise müzik öğretmeni yetiştiren kurum olarak 20'li, sayıları aşmış bulunmaktayız. Yeni yeni kurulan üniversitelerle de ülkenin gelişmesine paralel olarak bu kurumların sayıları her gün biraz daha artmaktadır.

Türkiye'de üniversitelerin bünyesindeki Eğitim Fakülteleri 1997 yılındaki yapılanma sonucunda Resim Eğitimi ve Müzik Eğitimi Bölümleri bir araya getirilerek Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü kurulmuştur. Böylece Müzik Eğitimi Bölümleri ABD seviyesine indirilmiştir. Bu yapılanmadan sonra YÖK tarafından hazırlanan ortak programa geçilmiştir. Bu son yapılanmada da bazı olumlu yaklaşımlar olsa da yine yabancı modeller örnek alınmıştır diyebiliriz.

Yabancı müzik eğitimi modellerinin toplumumuza uygun düşmediğini ve yararlı olmadığını gösteren birçok örnek ortada iken ne yazık ki bunlardan yeterli sonuçlar çıkarılamadığı görülmektedir. İki binli yıllar Türkiye'sinde batı müziğinin önde gelen çalgılarından piyano Türk müzik eğitiminin temeline oturtulmuştur. Kendi toplumumuza yabancı, kendi müziklerimizde yaygınlık kazanmamış bir çalgının bu şekilde müzik eğitiminin temel çalgısı durumuna getirilmesi yararsız ve boşuna bir çabadır. Bu çalgının bize yabancı ve uzak olması, onca çaba ve masrafa rağmen verimli olmasının önünde engel teşkil etmektedir. Bu bakımdan kendi modelimizi oluşturmak adına müfredatın gözden geçirilerek yeniden bir yapılanmaya ihtiyaç bulunmaktadır.

Türkiye genç nüfusuyla çok dinamik ve hızla değişen bir ülkedir. Toplum her yönüyle hızlı bir değişim gösterirken müzik de buna paralel olarak değişmektedir. Dışarıdan alınan yabancı modellerin bu değişime ayak uydurması beklenemez. Kendi toplumumuzun dinamik yapısına uygun modellerin yine kendi değerlerimize dayanması gerekir. Yabancı modellerin uyum ve intibak sorunlarını aşmak yeni modeller oluşturmaktan daha kolay değildir. Bu uyumu sağlamak büyük çaba, masraf ve zaman gerektirmektedir. Tarihsel tecrübelerimiz yabancı modellere dayalı müzik eğitiminin başarısız olduğunu bize göstermektedir. Bu nedenle kendi toplumumuzu ve kendi insanımızı model alan bir müzik eğitim sisteminin oluşturulması zorunluluktur.

Geleneksel müziklerimiz zengin geçmişimizin bize bıraktığı değerli bir mirastır. Müzik eğitim sistemimizde bunlardan faydalanmak önem taşımaktadır. Ancak genç ve dinamik toplumumuzun yüksek değişim hızı da dikkate alınarak bu değişim gerçekleştirilmelidir.

KAYNAKLAR

Arseven, Veysel (1993). "Solfeje Yerli Bir Tonla Başlanabilir mi?". Müzik Eğitimi, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Odak Ofset.

Gedikli, Necati (1999). "Hindemith ve Türk Müzik Eğitiminin Temel Sorunları". Ülkemizdeki Etki ve Sonuçlarıyla Uluslararası Sanat Müziği, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Gökalp, Ziya (1989). Türkçülüğün Esasları. İstanbul: Metinler Matbaacılık.

Sun, Muammer (1969). Türkiye'nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunu. Ankara: Kültür Yayınları.

Tura, Yalçın (1997). "Halk Müziğinde Karşılaşılan Ezgi Çizgilerinin İncelenmesi ve Sınıflandırılması". V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Uçan, Ali (2005). Müzik Eğitimi. Ankara: Evrensel Yayınevi.

Yönetken, Halil Bedii (1993). "Solfeje Yerli Bir Tonla Başlama Sorunu". Müzik Eğitimi, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Odak Ofset.

Güçlü Yarınlar;

Varlığını Türk Varlığına Armağan Eden Çocuklarımızın Eseri Olacaktır.

TÜRK EĞİTİM-SEN 1992

30.yıl

23 NİSAN

ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI

Kutlu Olsun

Ayhan KORKMAZ
Eğitim Uzmanı

20. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI
VE HEDEFLERİN SIRADANLAŞTIRILMASI

Ne güzel bir cümleyle başlıyordu amacın ifadesi: Türkiye için yeni ufuklar açma gayesi. Ufuğun eğitim üzerinden açılacağını yegâne gerçek olarak görmüş bir fikrin mensupları olarak bir umut ışığı olarak gördük şûrayı. 2. Maarif Kongresi'ni düzenlemiş bir camia olarak katkımızın çok yüksek olacağını düşünerek...

İLK SÜRPRİZ BAŞLIKLA GELDİ: EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ.

Yanlış anladık, yanlış duyduk diye düşündük; öyle olmadığını anlayınca tüm yazılı ve görsel medyadan, muhataplarına ulaşarak eğitimde fırsat eşitliğinin bir devlet politikası olduğunu, Cumhuriyet'in kurulduğu ilk günden itibaren bunun devletimizin temel amacı olduğunu ve çok önemli olduğunu ancak bir şûra konusu ve gündemi olamayacağını anlatmaya çalıştık. Dedik ki söz konusu başlık sadece Millî Eğitim Bakanlığının sırtına yüklenebilecek bir konu başlığına indirgenemez, bu topyekûn bir mücadeledir ve paydaşlarla beraber olmalıdır.

Türk Eğitim Sen olarak sadece eleştiri üzerinden gitmemeyi, mevcut durumu da yönetmeyi prensip hâline getirdiğimizden var olan süreç içinde nasıl yararlı olabiliriz gayretinin içine girdik. Nitekim şûra öncesinde hazırladığımız raporları, belirlenen konular çerçevesinde ihtisas komisyonlarına gönderdik, kitapçıklar hâlinde de muhataplarına ilettik. Şura öncesinde il ve ilçelerdeki temsilciliklerimizden gelen akış çok daha şaşırtıcıydı. İllerde kurulan komisyonlar sadece Bakanlığın gönderdiği maddeleri tartışıyordu. Yani şûra hazırlıkları, daha Şura başlamadan değil ufuk açmak; adeta bir zihinsel daralmaya sebep olmuştu.

Konu başlıklarından sonra hazır maddeler ve şablon üzerinden de şûranın üzerine ikinci gölge böylece düşmüş oldu.

Yedi yıldır şuranın toplanmamış olması büyük bir eksiklikti. Bu anlamda atılan adım önemliydi. Ancak Millî Eğitim Şûrası gibi Cumhuriyet tarihine eğitim rehberliği yapmış bir organizasyonun iki aylık bir sü-

reç içinde hazırlanması da mazur görülebilecek bir eksiklik değildir. Milli Eğitim Şurası'nın iki aylık bir süreye sıkıştırmanın aslında Şurayı değersizleştirebilecek bir eksiklik olduğu görülmeliydi.

Nitekim şûranın yapılacağı otele girdiğimiz andan itibaren görülüyordu mefkûreden, ufuktan, değerden ne kadar uzak olduğumuz. Otelin tüm ambiansı şûra mefhumunun ruhuna aykırıydı. Şûra da bu sunilik içinde başladı ve bitti. Sadece kalıp hâlinde illere gönderilen ve illerden gelen maddeler üzerinde yazım yanlışlarının düzeltilmesi, anlatım bozukluklarına dair derin tartışmalar yapıldı eğitime ufuk açmak gayesiyle.

Ha bir de unutmadan tüm şûraların en önemli anı otomotik el kaldır, indir anına denk getirilmiş dışarıdan öneri sunmakmış; hem de tam kapanış anında. O ana kadar ülke basının gündeminde olmayan eğitim şûrası birden gündem oluvermişti son öneri maddesi ile. Öğrendik ki "önemli adamların önemli gündem maddeleri şûrada tartışılmaz, tartışılamaz. MEB'in, şura hazırlık sürecinin, Şura yürütme kurulunun bilgisi ve dahili olmadan süreci yöneten kimi "önemli adamları" tarafından dışarıdan öneri olarak hazır pişmiş olarak getirilir ve oluşturulmuş hazırunca derhâl onaylanır. Marifet, dışarıdan kapanışta öneri vermekmiş.

Elbette ki böyle bir yaklaşım var diye biz vazgeçmeyeceğiz. 2. Maarif Kongresi'nde olduğu gibi ilmin, mefkûrenin sınır çizilemeyen ufuk haritamızın peşinde milletimiz için fikir üretmeye devam edeceğiz. Üzüldüğümüz, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin eğitim alanındaki en üst özensiz hâle getirilerek değersizleştirilmesidir. Bunun temelinde ise sistemin maalesef liyakatlı insan eksenini kaybetmesi yer almakta. Art niyet değilse bile liyakatsız yöneticiler eliyle tercihtir. Türk Eğitim Sen olarak 100 yıl sonra ismine yakışır şekilde düzenlediğimiz Maarif Kongresi gibi her şeye rağmen 21. Eğitim Şûrası hazırlıklarına şimdiden başlayacağımızı da belirtmek isteriz. Bilir ve inanırız ki milletlerin mefkûrelerine sadece ve sadece eğitim yoluyla ulaşılır. Türk milletinin mefkûresi, eğitimin açtığı pencerelerle her yüzyılın liderliğidir.

ÖĞRETMENLİK
MESLEK KANUNU
HAKKINDA
TÜM İLLERDE
EŞ ZAMANLI
EYLEM YAPTIK
SÖZ DEĞİL İCRAAT BEKLİYORUZ!
FATURA MEMURA ÖDETİLMESİN!
EĞİTİM ÇALIŞANLARI BİR BÜTÜNDÜR
Eğitim Öretime Hazırlık Ödeneği Bütün Eğitim Çalışanlarına Verilsin!
EKZAM VERİLMELİDİR
TÜRK EĞİTİM-SEN

Türk Eğitim-Sen, Öğretmenlik Meslek Kanunu ile ilgili taleplerimiz için alanlardaydı. Türkiye'nin dört bir yanında eş zamanlı olarak yapılan basın açıklamalarında eğitim çalışanlarının ekonomik kayıplarının telafi edilmesi de istenildi.

"Öğretmenin kariyeri emek ve tecrübedir. Sınavlarla kariyer verilmesi KABUL EDİLEMEZ!", "Eğitim çalışanlarına şiddeti önleyecek yasal tedbirler hemen alınsın!", "Öğretmenin itibar ve saygınlığı için alanlardayız", "3600 ek gösterge", "Öğretmenlerimizin maddi manevi bütün hakları verilsin. Artık icraat vakti!!!" "Öğretmenin sözleşmelisi ücretlisi olmaz! Tüm öğretmenler KADROLU istihdam edilmelidir" şeklinde dövizlerin taşındığı alanlarda, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda olmasını talep ettiğimiz hususlar şu şekilde ifade edildi:

- Halen öğretmenler kadrolu, sözleşmeli, ücretli olarak üç modelle istihdam edilmektedir. Aynı işi yapan öğretmenlerin farklı statüde istihdamı hem eğitimimize vurulan bir darbedir hem de öğretmenlik mesleğinin geleceğini zedelemektedir. Bu noktada eğitim-öğretim hizmetlerinde tek istihdam modeli kadrolu öğretmen olmalıdır, öğretmenlerimiz öğretmen odalarında bölük pörçük edilmemelidir.
- Öğretmen atamaları KPSS puan üstünlüğüne göre, mülakat yapılmadan gerçekleştirilmelidir.

- Kariyer basamakları; 10 yıl öğretmenlik yapan UZMAN ÖĞRETMEN, 20 yıl öğretmenlik yapan BAŞÖĞRETMEN olarak düzenlenmeli ve kesinlikle sınavsız olmalıdır. Çünkü öğretmenlik sadece "Bilme" değil, "Bildiğini aktarma" mesleğidir ve bundan dolayı kariyer basamaklarında tek ölçüt, tecrübe yani hizmet yılı olmalıdır. Bu sürelere adaylık dönemi, askerlik süreleri, dershane ve özel okullarda geçirilen süreler dahil edilmelidir.
- Eğitim kurumlarına müdür ve müdür yardımcısı olarak atanacaklar sadece yazılı sınavla belirlenmelidir. Yazılı sınavla idareci olup, önceki yıllarda görevi bırakan idarecilere de tekraren hak verilmelidir. Yazılı sınav kazanarak atanmış olmak şartıyla atanmış olan okul müdürleri, eğitim öğretim hizmetleri sınıfında kalmak kaydıyla kadrolu olarak görev yapmalıdır.
- Okul idarecilerinin de öğretmenlerde olduğu gibi idareci olarak, iller arası tayin istemelerinin sağlanması için düzenlemeler yapılmalıdır.
- Başarı, üstün başarı belgeleri objektif kriterler belirlenerek uygulamaya geçmelidir.
- Mevcut ek ders saat ücretleri eğitim hizmetlerinin onuruna yakışır düzeyde değildir. Ek ders ücretleri %100 artırılarak öğretmelerin rahat bir nefes almaları sağlanmalıdır. Bu oran Destekleme ve Yetiştirme Kurs ücretlerine de aynı oranda yansıtılmalıdır.

- Eğitim çalışanlarının vergi dilimi %15'te sabitlenmelidir.
- Performans değerlendirmesi gibi öğretmenlerin çalışma azmini olumsuz etkileyecek sübjektif bir değerlendirme kesinlikle olmamalarıdır.
- Müdür, Müdür Başyardımcısı ve Müdür Yardımcısı olarak görev yapanların aylık karşılığı ve isteğe bağlı ek ders ücreti karşılığında derse girme zorunluluğu kaldırılmalıdır.
- Tüm öğretmenlerin aylık karşılığı ders saati 15 saat olmalıdır.
- Öğretim yılına hazırlık ödeneği tüm eğitim çalışanlarına verilecek şekilde düzenlenmelidir.
- 657 sayılı DMK'nın öğretmenleri de ilgilendiren bütün hükümleri bu kanun içerisinde yer almalı, öğretmenlerin her türlü istihdam, özlük, ödeme, disiplin, terfi, izin, atama iş ve işlemleri Meslek Kanunu içinde yer almalıdır.
- Anayasa ve DMK'nın iş güvencesi ile hükümleri kanunda mutlaka yer almalıdır.
- Elverişsiz koşulların hâkim olduğu bölgelerde görev yapan öğretmenlere brüt bir asgari ücret ile brüt iki asgari ücret arasında Zorunlu Hizmet Tazminatı ödenmelidir.
- Eğitim Fakültelerinin kontenjanları MEB tarafından belirlenmesi, belirlenen kontenjanlar-

dan mezun olanların MEB tarafından istihdam zorunluluğu kanun kapsamında yer almalıdır.

- Anadolu Öğretmen Liselerinin tekrar açılması için düzenleme yapılmalıdır.
- İl ve İlçe milli eğitim müdürleri, Milli Eğitim Müdür Yardımcıları ve Şube Müdürlerinin seçilmesi, yer değiştirmesi ve atanma usulleri ve illerdeki görev süreleri kanunla düzenlenmelidir.
- Nöbet ücretleri meslek kanununda düzenlenmeli, tutulan her bir nöbetin ücreti en az 6 saat olmak üzere verilmelidir. Nöbet isteğe bağlı olarak verilmeli ve kaç nöbet tutulursa tutulsun ücreti alınmalıdır.
- Eğitim çalışanlarının şiddete maruz kalmaları durumuna göre önleyici tedbirler ve caydırıcı müeyyideleri içeren düzenlemeler mutlaka Meslek Kanunu ile belirlenmelidir.
- 3600 ek gösterge konusu mutlaka Meslek Kanunu ile düzenlenmelidir.
- Öğretmenlerin aile birliğinin sağlanamaması büyük bir sorundur. Yetersiz kontenjanlardan dolayı binlerce çocuk ana babasıyla birlikte yaşama, kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkından mahrum bırakılmaktadır. Üstelik Anayasa'nın 41'inci maddesi "Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında

eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar" der. Bu noktada Milli Eğitim Bakanlığı, hem Anayasa gereği hem de insani bir gereklilik olarak aile birliğini sağlamalı ve meslek kanunuyla güvence altına alınmalıdır.

- Bakanlığa bağlı tüm kurumlarda, öğretmenlerin atama ve nakil düzenlemeleri ile ehliyet ve liyakati esas alan yönetici atama sistemi mutlaka Meslek Kanunu'nda yer almalıdır. Böylelikle sürekli değiştirilen yönetmeliklerle sistemin içinden çıkılamaz duruma getirilmesi engellenmiş olacak, yazılı sınav başarısına göre adalet zemininde yürütülen atama süreçleriyle kişisel inisiyatifler sonlandırılmış olacaktır.

Daha önce de defalarca ifade ettiğimiz gibi; Türk Eğitim Sen olarak, mesleğin statüsünü sağlam ve yasal bir zemine kavuşturacak, öğretmenlik mesleğinin saygınlığını artıracak tedbir ve düzenlemeleri hayata geçirecek olan Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu destekliyoruz. Ancak, mevcut hak ve kazanımlarımızı riske atacak gelişmelere karşı da gereken her türlü hukuki ve demokratik hakkımızı kullanacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın.

Ekonomik sorunların da gündeme getirildiği alanlarda;

"2021 Ekim ayı itibariyle son bir yılda 4 kişilik ailenin zorunlu harcamaları aylık 1.747,29 TL artmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan Ekim 2021 fiyatlarına göre tek kişinin yoksulluk sınırı 4.514,13 TL, Dört kişilik bir ailenin asgari geçim haddi ise 9.373,14 TL olarak belirlenmiştir. Enflasyon Aralık ayında açıklanan oranı %21.31 çıkmış, alım gücü iyice düşmüştür.

OECD ülkeleri ile kıyaslandığında da ülkemizde öğretmen maaşları çok düşüktür. Öğretmen maaşlarında OECD ortalaması 10 yıllık ilkokul öğretmeni için yıllık brüt 44 bin 871 dolar,15 yıllık ilkokul öğretmeni için yıllık brüt 48 bin 025 dolardır. Bu rakam satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır. Cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarında da bir öğretmen maaşı 25 cumhuriyet altını iken bugün 1 cumhuriyet altınına eş değerdir. Dolayısıyla alım gücünün giderek düştüğü, enflasyon rakamlarının ortada olduğu bu dönemde tüm öğretmenlerimize, eğitim çalışanlarına ve kamu çalışanlarına son bir yıldaki kayıpların telafisi için en az 1000 TL seyyanen zam yapılmalı, %3 refah payı maaşlarına eklenmelidir" vurgusu yapıldı.

Maaşlar Erimesin,

ENFLASYON FARKI

AYLIK ÖDENSİN

TÜRK EĞİTİM-SEN 1992

30.yıl

Türkiye'nin Sendikası

www.turkegitimsen.org.tr

Türk Eğitim-Sen, Türkiye Kamu-Sen üyesidir.

30. YILA ARMAĞAN

"TÜRK EĞİTİM SEN MARŞI"

SÖZ YARIŞMASI

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ
15 BİN TL

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ
10 BİN TL

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ
5 BİN TL

TÜRK EĞİTİM-SEN
1992

30.yıl

Türkiye'nin Sendikası 30 Yaşında

KATILMAK İÇİN SON TARİH
30 NİSAN 2022

Detaylı Bilgi ve Başvuru İçin
www.tesyarisma.org

Psikolojik Danışman Aslı Çetinkaya

Röportaj: **Tuğçe TAŞDEMİR**

• Covid-19 salgını nedeniyle dünya olarak zor ve farklı bir süreç geçirdik. Salgın süreci sadece fiziksel koşulları değiştirmekle kalmayıp aynı zamanda duygularımızı, düşüncelerimizi, davranışlarımızı da etkiledi. Bu süreçte çocukların nasıl etkilendikleri ve nasıl korunacakları ebeveynler ve toplum için son derece önemli hale geldi. Covid-19 salgını sırasında çocukların ve dolayısıyla ailelerin ruh sağlığı nasıl etkilendi? Bu konu hakkında neler söylemek istersiniz?

Bu süreci iki aşamalı olarak değerlendiriyoruz. Biri uzaktan eğitim süreci diğeri ise yüz yüze eğitimdir. Öğrencilerin uzaktan eğitimde yaşadığı sıkıntılar ile okullar açıldıktan sonra yaşadığı sıkıntılar birbirinden çok farklıydı. Öğrencilerin uzaktan eğitim döneminde yaşadığı temel sıkıntı ve bunun psikolojilerine yansıması, ekran karşısında geçirdikleri süreye bağlı olarak öğrencileri daha az iletişim kurmaya ve daha sınırlı hareketler göstermeye yöneltti. Aile içinde yaşanan sıkıntılar da tuzu biberi oldu. Maalesef pandemi dönemi ile birlikte dijital platformlar amacı dışında kullanıldı. Uzaktan eğitim devam ettiği dönemde rehberlik servisimize yansıyan temel sıkıntılar; genel olarak aile içi çatışmalar ve dijital platformların uygunsuz kullanılması yönünde oldu. Belki uyaran eksikliğinden kaynaklı olarak dikkat çekme eğilimleri, akranların birbirine dijital platformlar üzerinden sataşmaları, etik dışı hareketler yapılması salgın öncesi dönemde çok sık görmediğimiz hususlardı. Uzaktan eğitim döneminde bunları çok yoğun olarak yaşadık. Bilindiği gibi geçen yıl uzaktan eğitim süreci devam ederken, 9. ve 12. sınıflar seyreltilmiş gruplar halinde okula devam ettiler. Seyreltilmiş gruplar halinde okula devam edilen süreçte çocukların davranışlarında da çok ciddi farklılıklar vardı. Mesela iletişim konusundaki sınırlılıkları çok fazlaydı. Ya tamamen kendilerini iletişime kapattılar, bireysel hareket ettiler ya da aşırı sosyalleşmeye dönük olarak aşırı hareketleri vardı. Aslına bakarsanız bu durum bizim beklemediğimiz ve istemediğimiz durumlardır.

Pandemi nedeni ile kendilerini iletişime kapatan çocuklar yüz yüze eğitime geçilmesiyle konuşmalarında, derslerde daha çok tek kelimelik cevaplar veriyorlardı ki bu durum lise çağındaki bir öğrenci için beklediğimiz bir iletişim tarzı değildir. Bunun yanı sıra çok yavaş hareket etmeye başladılar. Beden dilleri de çok tedirgindi. Bulaş kapma endişeleri vardı. Belki evde aldıkları mesaj bu yöndeydi. Sosyal mesafe kurallarına çok dikkat etmeleri gerektiği için daha izole bir şekilde hareket eden bir grup vardı. Bunun yanı sıra iletişim

açlığını doyurmaya çalışan bir başka grup vardı. O grup ise, her şeye itiraz ediyordu. Çok sıradan, itiraz edilmeyecek, sorgulanmayacak her şeyi sorguluyorlardı. Biz bunu daha çok travma sonrası stres bozukluğuna benzetiyoruz. Okula gelmenin, hatta hayatın anlamını, Covid dönemindeki uygulamaları ve akademik başarıyı sorguluyorlardı. Kısacası hayata ilişkin her şeyi sorguluyorlardı. Akademik olarak kendilerini kapatmışlardı ve problem yaşıyorlardı. Bunun dışında arkadaş ilişkilerine odaklanmışlardı. Aşırı bir sosyalleşme eğilimi söz konusu idi. Geçtiğimiz yıl uzaktan eğitim sürecinde bu durumları çok yoğun olarak yaşadık. Bilindiği gibi 6 Eylül 2021 tarihinde yüz yüze eğitime başlandı. Okullar açıldığında rehberlik servisimize yansıyan olaylar oldu. Uzaktan eğitim döneminde rehberlik servisimize ulaşmayan çocuklar bize ulaştı. En temel sıkıntılarımızdan biri aile içi iletişim ile ilgiliydi. Bilindiği gibi çocuklar aileleri ile çok fazla bir arada kaldılar. Özellikle de düşük sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerde kalabalık bir nüfus vardı. Belki çocukların kendilerine ait bir çalışma alanı yoktu. Anne-baba da evdeydi. Anne-babaların bir kısmı pandeminin getirdiği sıkıntılardan dolayı işten ayrıldı ve bunun yanı sıra ekonomik sıkıntılar da yaşıyorlardı. Herkesin kaygı düzeyi çok yükseldiği için aile içinde şiddet vakaları artış gösterdi. Biz bu vakaların bir kısmını da eğitim-öğretim yılının başında çocukların başvurularından öğrendik. Bir süre akademik duyarsızlık çok fazla oldu. Mesela konsantrasyon süreleri çok düşüktü. Öğretmenlerimizden aldığımız dönütler hep şu şekilde idi: Çocuklar hala uzaktan eğitim görüyormuş, kameralarını kapatmış gibi ifadesiz, boş, tepki vermeyen özellikler gösteriyorlar ve ders içerisinde çocuklar ile akademik noktada iletişimimiz 'Evet', 'Hayır', 'Bilmiyorum', 'Anladım' ya da 'Anlamadım' şeklinde tek sözcüklü ifadelerdi. Hala uzaktan eğitimde, ekran karşısındaymış gibi sadece pasif bir şekilde dinleme eğilimi var. Hatta bunu dahi yapmakta zorlanan çocuklar olduğunu öğretmen arkadaşlarımızdan aldığımız dönütlerden öğrendik. Mesela 40 dakikalık bir ders saatinde sadece 15 dakika derse konsantre olabiliyorlardı. Özellikle yüz yüze eğitime başlandığı zaman kaygı düzeyleri çok arttı. Dile kolay, 1.5 yıllık uzaktan eğitim süreci ile devam eden bir dönem vardı. Okullarda uzaktan eğitim başarılı bir şekilde sürdürülse dahi çocukların öğrenme kayıpları vardı. Ve çocuklar bu öğrenme kayıplarını nasıl kapatacaklarına dair kaygı yaşıyorlardı. Yine rehberlik servisine en çok yansıyan konulardan birisi akademik kaybı nasıl gidereceklerini bilmemeleriydi. Tabi bunun yanı sıra sosyal aktivitelere katılma eğilimi bir miktar düştü. Çocuklar, gençler bu yaş özelliği itibarı ile daha bir coşkulu olması gerekirken, o coşkulu halden kayıp söz konusu oldu.

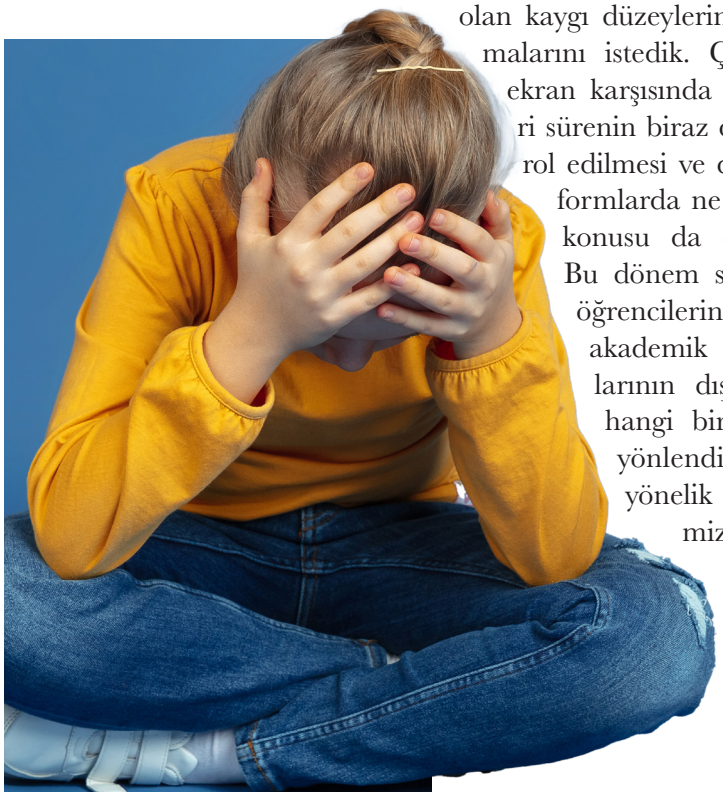
• Pandemi sürecinde çocuklar fiziksel olarak da etkilendi. Hepimizin yaşam rutinlerini değiştiren salgın nedeniyle çocuklar dışarıda oyun oynayamamış, okullarına gidemez hale gelmişti. Bu konuyu çocukların fiziksel değişimleri açısından değerlendirir misiniz?

Pandemi ile birlikte evlerde çok fazla sabit oturma, beslenme bozuklukları ile beraber çocukların obeziteye doğru eğilimlerinin olduğu biliniyor. Biz de ara sınıflarda bu durumu gördük. Hatta bazılarının beden duruşları, beden dili değişmişti. Bedensel olarak

bakıldığında fiziksel normal görünüyor ama çocukların duruşları değişmişti. Daha küçük yaş gruplarının fiziksel özelliklerini sergilemeye başlamışlardı.

• Salgın sırasında çocukların en sık yaşadığı duyguların başında sizin de ifade ettiğiniz gibi kaygı ve korku gelmektedir. Bu konuda riskleri ortadan kaldırmak için neler yapılmalıdır? Bununla ilgili ebeveynler ve öğretmenler nasıl önlemler almalıdır?

Pandemi sonrasında öğretmenler olarak nasıl bir tablo ile karşı karşıya kalacağımızı az çok biliyorduk. Yüz yüze eğitim başladığında öğrenci velileri ile bir araya geldik. Bu dönemi en az hasarla nasıl atlatacağımız üzerinde yoğunlaştık. Okul-aile-öğretmen işbirliğinin bu dönemde daha da önemli olduğu vurgusu yaptık. Onların yaşayabileceği ya da yaşadıkları süreçleri bu konuda yapılmış çalışmaları ortaya koyarak, kısa kısa üzerinden geçtik. Tabi bu durumu onlardan da dinledik. Çocukların bu dönemi evde nasıl geçirdikleri hakkında ailelerinden bilgi aldık. Salgın döneminde ne yapılması gerektiğine dair ailelerle görüşmelerimiz oldu. Ailelerden akademik beklentiyi çok üst düzeyde tutmamalarını, çocukların zaten mevcut olan kaygı düzeylerini artırmamalarını istedik. Çocukların ekran karşısında geçirdikleri sürenin biraz daha kontrol edilmesi ve dijital platformlarda ne yaptıkları konusu da önemliydi. Bu dönem sonrasında öğrencilerin mutlaka akademik çalışmalarının dışında herhangi bir faaliyete yönlendirmelerine yönelik önerilerimiz oldu.

• Çocuklar pandemi dönemi ile birlikte çok fazla televizyon, internet ve sosyal medya kullanımı ile karşı kaşıya kaldı. Bilindiği gibi pandemi döneminde ebeveynler internet kullanımının önüne geçemedi. Bu süreç beraberinde neleri getirdi?

Çok fazla yasak konulmasından ziyade birlikte vakit geçirmek, kapalı ortam yerine dışarıda vakit geçirmek çocuklar için çok önemlidir. Ailelere bu şekilde çocuklarını sosyal medyadan ve dijital dünyadan uzaklaştırmaya yönelik tavsiyelerimiz oldu. Tabi, çocuğunuzun cep telefonunu kontrol edin, hangi internet sitelerine girdiğini öğrenin şeklinde bir tavsiyemiz olmadı. Zira lise öğrencilerinin mahrem alanları olduğunu düşünüyoruz. Çok fazla özel alanlarına girmeden sadece onlarla daha fazla ve kaliteli vakit geçirmeye yönelik tavsiyelerde bulunduk.

• Pandeminin çocuklar üzerinde doğurduğu bir diğer etki de okula gitme konusunda isteksizlik. Çocukları yeniden okullara teşvik etmek için bir çalışma var mı? Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Tabi bir buçuk yılda çocuklar okullardan çok uzak kaldılar. Sonrasında ise okula dönüşlerinde ciddi bir heves vardı. Çünkü okul onlar için aynı zamanda sosyalleşme ve birtakım sosyal faaliyetleri yerine getirme zeminidir. Okulların açılmasından sonra ilk 15-20 gün gerçekten okullara çocukların ilgisi çok fazlaydı. Fakat daha sonra ufak tefek devamsızlıklar görmeye başladık. Tabi bu arada Covid pozitif ya da temaslı olan, okula gelemeyen öğrencilerimiz oldu. Bu nedenle pandemi öncesi devamı sürekli sağlayamadık. Her ne kadar Covid pozitif ve temaslı öğrenciler için uzaktan eğitime devam etsek bu sınıf ortamı kadar verimli olmadı. Öğrenciler sürekli yeni durumlara kendilerini uydurmaya çalıştılar. Zaman zaman öğrenciler uzaktan eğitim dönemindeki bazı

yaşantılarını özlediklerini bildirdiler. Uzun zaman sonra sabah erken kalkmak, okula gelmek bazı öğrencileri zorladı. Devamsızlık oranları ara ara arttı.

Şöyle bir durum da yaşadık: Velilerin, öğretmenlerin maskesini burnuna indirmesi ya da öğrencilerin derste biraz daha yakın mesafede durması ile ilgili şikayetleri söz konusu oluyordu. Hatta ailelerin beklediğimizin üzerinde kaygıları vardı. O gruptaki çocuklar mümkün olduğunca kendilerini izole ettiler. Bu da aslında bizim için çok normal bir süreç değildi. Daha olumsuz bir perspektifken bakma eğilimindelerdi.

Okulda her bir çocuğa bireysel olarak yardım sağladığımızı söylemek iddialı olur. Biz çok küçük gruplarla, grup rehberliği çalışmaları yaptık. Ayrıca çocukların okula karşı olumlu tavır geliştirmeleri için dönem başladığında bolca sosyal, sportif, sanatsal faaliyetler planladık. Bu şekilde öğrencilerin yeniden akranlarıyla, öğretmenleriyle ve okulla kaynaşmalarını hedefledik. Diğer taraftan akademik kayıpları çok ön planda tutmadan bu konuda lokal önlemler almaya çalıştık. Rehberlik servisimiz öğrencilerin kaygılarını artırmadan ders programları hazırladı. Öğrencileri öğrenme sorumluluklarını alma yönünde motive etmeye çalıştık. Tüm bunların dışında Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü'nün Covid-19 pandemi dönemine dair çalışmaları oldu. Okullara psikolojik, sosyal eğitim slaytları gönderildi. Rehber öğretmenlerimize çalışma broşürleri gönderdiler. Yazılı materyaller elimizdeydi. Bunlardan yararlandık. Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü'nün planlaması dahilinde psiko-sosyal eğitim programlarını öğretmen, veli ve öğrencilerle yaptık. Ama biz de okullar önceliklerini belirleme noktasında biraz sınırlı gözüküyor. Bu noktada gönderilen profesyonel materyallerin verimli bir şekilde uygulanması için öğretmen yeterliliklerinin ve çalıştığınız grubun sayısı önemlidir. Bu konularda destek alamadık. Biz okul olarak kendi öğrencilerimizin ihtiyaçları doğrultusunda, kendi imkân ve önceliklerimizle proaktif önlemler geliştirerek uygulamalar yaptık. İlgili genel müdürlük tarafından gönderilen rehber niteliğindeki materyallerden ziyade daha ihtiyaca, uygulamaya ve yaşama dönük uygulamalar yaparak öğrencilerimizin, öğretmenlerimizin, velilerimizin okulla yeniden oryantasyonunu sağlamaya çalıştık.

Pandemi döneminde gördük ki sadece öğrencilerin değil; öğretmenlerin, yöneticilerin, öğrenci velilerinin psikolojik dayanıklılıklarının artırılması, tüm okul paydaşlarının psikolojik olarak güçlendirilmesi, yeni durumlara uyum sağlanması ve bu yeni durumlarda gelişmeye devam edilmesi için son derece önemli bir iyileştirme alanıdır.

30. YIL ANISINA

EĞİTİM ÇALIŞANLARININ HATIRALARINDA SENDİKAL MÜCADELEMİZ

ANI YARIŞMASI

TÜRK EĞİTİM-SEN 1992

30.yıl

Türkiye'nin Sendikası 30 Yaşında

KATILMAK İÇİN SON TARİH

15 MAYIS 2022

Detaylı Bilgi ve Başvuru İçin

www.tesyarisma.org

TÜRK EĞİTİM-SEN

1992

TESLİM OLMA, TES'Li OL

Hak, Haklının Oluncaya Kadar Mücadele Edeceğiz!

www.turkegitimsen.org.tr

ÖĞRETMEN AÇIĞINI GİDERMEK İÇİN TAM
86 BİN 668
ÜCRETLİ ÖĞRETMEN GÖREVLENDİRİLDİ

Türk Eğitim-Sen, her yıl olduğu gibi 2021-2022 eğitim-öğretim yılında da ülkemizde ücretli öğretmen sayılarını araştırdı. 81 İl Valiliğinden istediğimiz bilgiler neticesinde ülkemizde 2021 yılında ücretli öğretmen sayısının pandemiden bu yana en yüksek noktaya ulaştığını tespit ettik.

Buna göre ülkemizde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında 81 ilde ücretli öğretmen sayısı 86 bin 668'e ulaştı. Bir önceki eğitim-öğretim yılında sendikamızın araştırmasına göre; **81 ilden gelen veriler doğrultusunda ülkemizdeki ücretli öğretmen sayısı 69 bin 326 idi. Geçen yıldan bu yana ücretli öğretmen sayısında 17 bin 342 artış olması çok dikkat çekicidir.**

> **"İSTANBUL, 25 BİN 469 İLE YİNE EN YÜKSEK ÜCRETLİ ÖĞRETMEN SAYISINA SAHİP İLİMİZ."**

En yüksek ücretli öğretmen sayısına sahip iller sıralamasına baktığımızda İstanbul'un yine en yüksek ücretli öğretmen sayısına sahip il olduğunu tespit ettik. Buna göre, İstanbul'da 25 bin 469 ücretli öğretmen çalıştırılmaktadır. Geçen yıl İstanbul'da görevlendirilen ücretli öğretmen sayısı 21 bin 375 idi.

İstanbul'u 5 bin 19 ile Ankara takip etmektedir. Ücretli öğretmen sayısının yüksek olduğu diğer iller ise şunlardır: Bursa 3 bin 881, Şanlıurfa 3 bin 217, İzmir 3 bin 303, Kocaeli 2 bin 285, Gaziantep 2 bin 447, Antalya 1.840, Tekirdağ 1.610, Diyarbakır 1.562, Mersin 1.370, Hatay 1.265, Manisa 1.184, Kahramanmaraş 1.118, Mardin 1.111.

> **"ÜCRETLİ ÖĞRETMENLERİN 34 BİN 984'Ü EĞİTİM FAKÜLTESİ, 42 BİN 632'Sİ LİSANS MEZUNU 9 BİN 52'Sİ ÖN LİSANS MEZUNU."**

81 ildeki ücretli öğretmenlerin mezuniyet durumlarına baktığımızda; 34 bin 984'ü eğitim fakültesi, 42 bin 632'si lisans mezunu, 9 bin 52'si ön lisans mezunudur.

Ücretli öğretmenlerin mezuniyet alanlarına göre bazı illerdeki dağılımı şu şekildedir: Ağrı'da görev yapan 957 ücretli öğretmenin 409'u eğitim fakültesi, 441'i lisans, 107'si ön lisans mezunudur. Ankara'da görev yapan 5 bin 19 ücretli öğretmenin 1.928'i eğitim fakültesi, 2 bin 906'sı lisans, 185'i ön lisans mezunudur. Antalya'da görev yapan 1.840 ücretli öğretmenin 1.077'si eğitim fakültesi 647'si lisans, 116'sı ön lisans

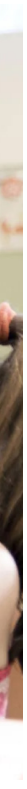
mezunudur. Bursa'da görev yapan 3 bin 881 ücretli öğretmenin 1.532'si eğitim fakültesi, 2 bin 214'ü lisans, 135'i ön lisans mezunudur. Gaziantep'te görev yapan 2 bin 447 ücretli öğretmenin 1.665'i eğitim fakültesi, 546'sı lisans, 236'sı ön lisans mezunudur. İzmir'de 3 bin 303 ücretli öğretmenin 1400'ü eğitim fakültesi, 1.497'si lisans, 406'sı ön lisans mezunudur. Şanlıurfa'da 3 bin 217 ücretli öğretmenin 1.704'ü eğitim fakültesi, 1.290'ı lisans, 223'ü ön lisans mezunudur. İstanbul'da görev yapan 25 bin 469 ücretli öğretmenin 5 bin 151'i eğitim fakültesi, 15 bin 872'si lisans, 4 bin 446'sı ön lisans mezunudur. İstanbul'da eğitim fakültesi mezunu ücretli öğretmen sayısı ile ön lisans mezunu ücretli öğretmen sayısının birbirine yakın olması, aradaki farkın sadece 705 olması çok düşündürücüdür.

"ZİHİNSEL-GÖRME-İŞİTME ENGELLİLER SINIF ÖĞRETMENİ OLARAK GÖREV YAPAN ÜCRETLİ ÖĞRETMENLERİN 2 BİN 407'Sİ ÖN LİSANS MEZUNU."

Özel uzmanlık gerektiren zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmenliğinde yine ön lisans mezunu ücretli öğretmen görevlendirmesi yapılmaktadır. Zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmenliğinde ön lisans mezunu ücretli öğretmenlerin sayısı 2 bin 407'dir. Bunun 1.669'u İstanbul'dadır.

Hatta zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmeni olarak derslere giren ön lisans mezunu ücretli öğretmenlerin sayısı, bazı illerimizde eğitim fakültesi mezunu ya da lisans mezunu ücretli öğretmenlere eşit ya da bu öğretmenlerden fazladır. Kırıkkale'de zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmeni olarak görev yapan 80 ücretli öğretmenin 11'i eğitim fakültesi, 43'ü lisans mezunu iken, 26'sı ön lisans mezunudur. Bilecik'te görev yapan 47 zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmeninin 10'u eğitim fakültesi mezunu, yine 10'u ön lisans mezunu, 27'si lisans mezunudur. Kırklareli'nde zihinsel–görme-işitme engelliler sınıf öğretmeni olarak görev yapan ön lisans mezunu öğretmenler ile eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin sayısı birbirine eşittir. Kırklareli'nde toplam 126 zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmeni görev yaparken; bunun 37'si eğitim fakültesi, 37'si ön lisans, 52'si lisans mezunudur. İstanbul'da 4 bin 897 zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmeni görev yaparken; 458'i eğitim fakültesi, 1.669'u ön lisans, 2 bin 770'i lisans mezunudur. Rize'de görev yapan 147 zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmeninin 18'i eğitim fakültesi, 19'u ön lisans, 110'u lisans mezunudur.

Öte yandan şu hususa da özellikle dikkat çekmek istiyoruz: Erzincan'da zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmenliğinde norm kadro açığı 56 iken, bir tane bile bu alanda öğretmen çalışmamaktadır. Ardahan'da zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmenliğinde norm kadro açığı 32 iken sadece 1 tane öğretmen görev yapmaktadır. Şırnak'ta zihinsel-görme-işitme engelliler sınıf öğretmenliğinde norm kadro açığı 20 iken hiç öğretmen çalışmamaktadır.

BRANŞ VE SINIF ÖĞRETMENİ OLARAK GÖREV YAPAN ÖN LİSANS MEZUNU ÜCRETLİ ÖĞRETMENLERİN DAĞILIMI

Ücretli branş öğretmeni olarak görev yapan ön lisans mezunu ücretli öğretmenlerin sayısı 3 bin 612'dir. Örneğin; ücretli branş öğretmeni olarak;

İstanbul'da görev yapan 13 bin 814 öğretmenin 1.718'i, İzmir'de görev yapan 1.770 öğretmenin 286'sı, Ankara'da görev yapan 2 bin 688 öğretmenin 124'ü, Tekirdağ'da görev yapan 772 öğretmenin 64'ü, Van'da görev yapan 560 öğretmenin 24'ü ön lisans mezunudur.

Ücretli sınıf öğretmeni olarak görev yapan ön lisans mezunu ücretli öğretmenlerin sayısı 677'dir. Ücretli sınıf öğretmeni olarak;

İstanbul'da görev yapan 5 bin 143 öğretmenin 307'si, Diyarbakır'da görev yapan 616 öğretmenin 121'i, Giresun'da 77 öğretmenin 16'sı, Muş'ta 420 öğretmenin 35'i, Van'da 911 öğretmenin 38'i, Siirt'te 266 öğretmenin 32'si ön lisans mezunudur.

> **"NORM KADRO AÇIĞI 79 İLDE 120 BİN 131'DİR."**

İl Valiliklerinden sadece ücretli öğretmen sayılarını değil, norm kadro ihtiyacını da talep ettik. Buna göre Bayburt ve Giresun hariç 79 ilden veriler elimize ulaştı.

79 il valiliğinden gelen verilere göre ise ülkemizde norm kadro açığı 120 bin 131'dir. Dolayısıyla bu veriler ışığında 86 bin 668 ücretli öğretmen görevlendirmesine rağmen ücretli öğretmen sayısının norm kadro ihtiyacının altında kaldığını görebiliyoruz.

Buna göre; İstanbul'da norm kadro ihtiyacı 31 bin 244 iken, ücretli öğretmen sayısı 25 bin 469'dur. İzmir'de norm kadro ihtiyacı 3 bin 317 iken, ücretli öğretmen sayısı 3 bin 303'tür. Kahramanmaraş'ta norm kadro ihtiyacı 2 bin 48 iken, ücretli öğretmen sayısı 1.118'dir. Karaman'da norm kadro ihtiyacı 395 iken, ücretli öğretmen sayısı 221'dir. Kars'ta norm kadro ihtiyacı 629 iken, ücretli öğretmen sayısı 530'dur. Kayseri'de norm kadro ihtiyacı 1.386 iken, ücretli öğretmen sayısı 1.084'tür. Gaziantep'te norm kadro ihtiyacı 3 bin 815 iken, ücretli öğretmen sayısı 2 bin 447'dir. Mersin'de norm kadro ihtiyacı 3 bin 87 iken, ücretli öğretmen sayısı 1.370'dir. Görüldüğü üzere ücretli öğretmen alımı yapılmasına rağmen, bu rakamlar norm kadro ihtiyacını yani öğretmen açığını karşılamaktan uzaktır.

Araştırma ile ilgili bir açıklama yapan Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Talip Geylan şunları kaydetti: "Tüm dünyayı kasıp kavuran salgınla birlikte ülkemizde yüz yüze eğitime ara verilmiş ve eğitim online olarak dijital platformlar üzerinden yürütülmüştü. Yüz yüze eğitime ara verilen dönemde bununla bağlantılı olarak ücretli öğretmen sayılarında düşüş yaşanmıştı. 6 Eylül tarihinden itibaren yüz yüze eğitimin yeniden başlamasıyla birlikte ücretli öğretmen sayılarında ciddi artış kaydedildi. Araştırmamızdan da görüleceği üzere bugün ülkemizde 86 binin üzerinde ücretli öğretmen çalıştırılıyor olması adeta öğretmen açığının ücretli öğretmenler eliyle giderilmeye çalışıldığına işarettir.

Gelinen noktada yapılması gereken; 2022 yılında en az ücretli öğretmen sayısı kadar öğretmen ataması yapılmasıdır. Valiliklerin beyanına göre norm açığının 120 bin 131 olduğu, ücretli öğretmen sayısının 86 bini aştığı bu zamanda yapılan az sayıdaki atamalar ile sorun çözülemeyecektir. Hele ki, eğitim fakültesi mezunu olmayan, hatta yüksek okul mezunu ücretli öğretmenlerle eğitim hizmeti vermek yeni sorunlara neden olmak demektir.

> **“Şu gerçek unutulmamalıdır ki, eğitimde tasarruf olmaz.”**

Eğitime yapacağımız yatırım ve ayıracağımız kaynak doğrudan ülkemizin geleceğini inşa eden bir husustur. Eğitimin asli unsuru ve taşıyıcı kolunu da öğretmendir. Sınıfta öğretmeniniz yoksa eğitime yapacağınız diğer yatırımların pek bir anlamı kalmayacaktır. Dolayısıyla eğitime yapılacak öncelikli yatırım ve alınacak öncelikli tedbir, öğretmen açığını gidermek olmalıdır.

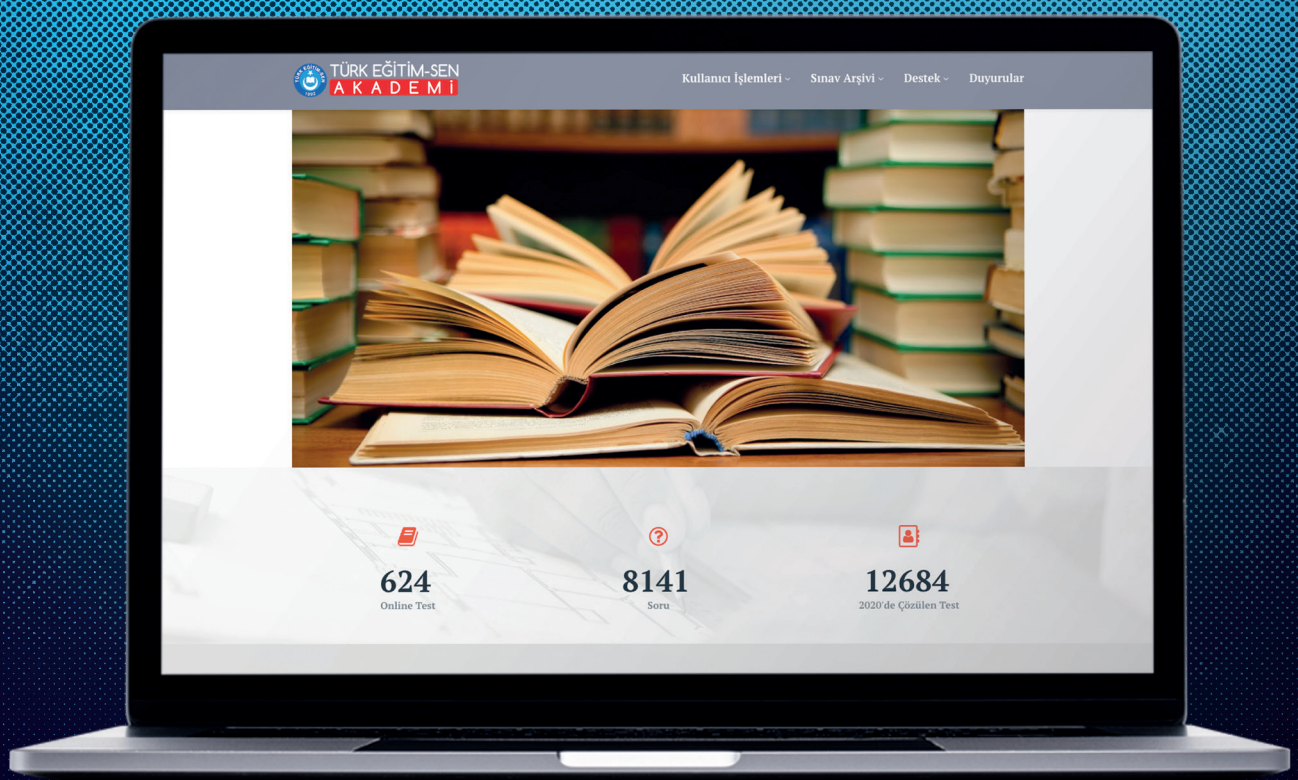
Öte yandan neredeyse asal öğretmen istihdam modeli haline gelmiş olan ücretli öğretmenlerimizin aldıkları ücretler de kabul edilebilir değildir. Bu arkadaşlarımızın tamamı, asgari ücretin dahi yarısı kadar bir aylıkla görev yapmaktadırlar. Bu durum, öğretmenlik hizmetinin haysiyetiyle de bağdaşır bir tablo değildir. Bu emek sömürüsü sonlandırılmalı, tüm öğretmenlerimiz, mesleğin saygınlığına ve insan haysiyetine yakışır ücretleler çalıştırılmalıdır. **Ayrıca bir uzmanlık mesleği olan öğretmenliğin “ücretli” unvanıyla anılması da doğru değildir. Bu konuda da MEB tedbir geliştirmeli ve elzem durumlarda görevlendirilen bu öğretmenlerimizi 657 Sayılı DMK’ya dayalı olarak ‘Vekil Öğretmen” unvanıyla çalıştırmalıdır.”**

TÜRK EĞİTİM-SEN

AKADEMİ

ONLINE EĞİTİM PLATFORMU

www.tesakademi.net

Türk Eğitim Sen,
muhatabı kim olursa olsun
her durum ve koşulda,
hiçbir denge hesabı gütmeden her daim
eğitim çalışanlarının yanında
saf tutan gerçek sendikacılığın adresidir.

Türk Eğitim Sen'in istikametini,
ne siyasal iktidarların politikaları ne de
marjinal ideolojilerin saplantılı anlayışları
tayin eder! Sendikamızın duruşunu
belirleyen tek unsur, eğitim çalışanlarının
hak, talep ve beklentileridir.

Ne mutlu bize ki, böylesine şerefli bir
mücadelenin mensubuyuz.

Talip GEYLAN
Genel Başkan

www.turkegitimsen.org.tr